

567.

U K Ł A D

o komunikacji kolejowej pomiędzy Rzeczpospolitą Polską i Królestwem Rumunji, podpisany w Bukareszcie dn. 30 października 1929 r.

Przekład.

W IMIENIU RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,

MY, IGNACY MOŚCICKI,

PREZYDENT RZECZYSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia trzydziestego października tysiąc dziewięć-
set dwudziestego dziewiątego roku podpisany został
w Bukareszcie układ o komunikacji kolejowej po-
między Rzeczpospolitą Polską i Królestwem Ru-
munji, wraz z protokołem końcowym i załącznikami
A. B. C. D. o następującem brzmieniu dosłownem:

U K Ł A D

**o komunikacji kolejowej pomiędzy Rzeczpospolitą
Polską i Królestwem Rumunji.**

W s t ę p.

RZECZPOSPOLITA POLSKA

z jednej strony,

a

KRÓLESTWO RUMUNJI

z drugiej strony,

pragnąc uregulować komunikację kolejową po-
między obu krajami, postanowiły zawrzeć układ.

Mianowani w tym celu Pełnomocnicy, a mia-
nowicie:

P. Franciszek MOSKWA, Wicedyrektor w Minister-
stwie Komunikacji w imieniu Rzeczypospolitej
Polskiej;

P. Cezar MEREUȚĂ, zastępca Dyrektora Generalne-
go kolei rumuńskich w imieniu Królestwa Ru-
munji,

po przedstawieniu swych pełnomocnictw, uznanych
za dobre i w należytej formie, zgodzili się co do na-
stępujących postanowień:

Artykuł 1.

Regulaminy i przepisy.

1) Przewóz kolejną osób, bagażu, przesyłek eks-
presowych i towarów między Polską z jednej i Ru-
munją z drugiej strony na szlakach między granicą
państwową a stacją zdawczą - odbiorczą, odbywać
się będzie na podstawie postanowień układu niniej-
szego. Nadto, o ile układ niniejszy nie zawiera od-
miennych postanowień, obowiązującą będą postano-
wienia umów i taryf, zawartych i ustanowionych
między Stronami umawiającymi się lub między Za-
rządami kolejowymi polskimi i rumuńskimi oraz

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

NOUS, IGNACY MOŚCICKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront,
Salut:

Un Accord sur le trafic par chemin de fer
entre la République de Pologne et le Royaume de
Roumanie, avec un Procès-Verbal Final et des An-
nexes A. B. C. D. ayant été signé à Bucarest le
trente Octobre mil neuf cent vingt neuf, Accord, Pro-
cès-Verbal Final et Annexes, dont la teneur suit:

ACCORD

**sur le Trafic par chemin de fer entre la République
de Pologne et le Royaume de Roumanie.**

Pr é a m b u l e.

LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

d'une part

et

LE ROYAUME DE ROUMANIE

d'autre part,

désirant régler la communication ferroviaire
entre les deux Pays, ont résolu de conclure un accord.
Les Plénipotentiaires nommés à cet effet
à savoir:

Mr. François MOSKWA, Vice - Directeur au Mini-
stère des Communications, au nom de la Répu-
blique de Pologne;

Mr. César MEREUȚĂ, Sous - Directeur général des
Chemins de Fer roumains, au nom du Royaume
de Roumanie,

après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs,
trouvés en bonne et due forme, sont convenus des
dispositions suivantes:

Article 1.

Règlements et prescriptions.

1. Le trafic par chemin de fer des voyageurs,
des bagages, des colis messageries et des marchan-
dises, entre la Pologne d'une part et la Roumanie
d'autre part, effectué sur les lignes situées entre la
frontière du pays et les gares de transmission, sera
régulé par les dispositions du présent Accord. De plus,
tant que le présent Accord n'en dispose pas autre-
ment, seront valables les dispositions des arrange-
ments et des tarifs conclus entre les Parties contrac-
tantes ou entre les administrations ferroviaires po-

postanowienia tych międzynarodowych konwencji, do których przystąpiły Strony umawiające się, wreszcie ustawy i przepisy każdego z obu państw obowiązujące na własnym obszarze *)).

2) Osoby trzecie nie mogą wysnuwać żadnych praw z umowy niniejszej.

Artykuł 2.

Sprawność komunikacji.

Strony umawiające się dołożą starań, aby komunikacja kolejowa między ich obszarami odbywała się ze sprawnością odpowiednio do potrzeb sąsiedzkiego i tranzytowego ruchu kolejowego. W szczególności służba kolejowa, pocztowa, celna, paszportowa i inna będzie tak uregulowana, aby przewóz osób, bagażu, przesyłek ekspresowych i towarów odbywał się możliwie najszybciej.

Postanowienia wykonawcze.

1) Zarządy kolejowe będą uwzględniały, na okresowych konferencjach w sprawie rozkładów jazdy, potrzeby sąsiedzkiego i tranzytowego ruchu kolejowego. W szczególności ugodzą się co do godzin odjazdu i przyjazdu jako też co do skomunikowania pociągów na stacjach zdawczo - odbiorczych, uwzględniając przytem potrzeby rewizji celnej i kontroli paszportowej.

2) Rozkład jazdy jako też zmiany w nim, należy zawczasu podawać do wiadomości władzom pocztowym, celnym i policyjnym.

3) Kursowanie wagonów sypialnych, restauracyjnych i pocztowych będzie uregulowane osobnym układem.

Artykuł 3.

Stacje zdawczo - odbiorcze.

1) Komunikacja kolejowa między Polską z jednej i Rumunią z drugiej strony będzie się odbywała przez poniżej wyznaczone kolejowe przejścia graniczne z następującymi stacjami zdawczo-odbiorczymi *)):

Kolejowe przejścia graniczne	Stacja zdawczo-odbiorcza
Śniatyn — Załucze—Grigore—Ghica Vodă	Śniatyn Załucze
Jasienów Polny—Stefănești	Stefănești
Zaleszczyki—Schit	Zaleszczyki
Kuty—Vijnița	Kuty.

2) Zamiast wyżej wymienionych stacyj zdawczo - odbiorczych Rządy obu Stron umawiających się mogą we wzajemnym porozumieniu wyznaczyć inne stacje zdawczo - odbiorcze, leżące bliżej granicy państwowej.

Artykuł 4.

Władza zwierzchnicza.

Z wyjątkiem postanowień odmiennych, zawartych w umowie niniejszej, lub w innych międzyna-

*) Patrz protokół końcowy.

lonaises et roumaines, ainsi que les dispositions des conventions internationales, auxquelles les Parties contractantes ont adhéré, de même que les lois et prescriptions en vigueur sur les territoires de chacun des deux États en particulier *)).

2. Les personnes tierces ne seront pas admises au bénéfice du présent Accord.

Article 2.

Souplesse à assurer au trafic.

Les Parties contractantes prendront des mesures en vue d'assurer aux communications ferroviaires entre leurs territoires une souplesse conforme aux besoins du trafic limitrophe et au transit. Notamment, le service des chemins de fer, des postes, des douanes, de police et autres sera réglé de façon à ce que le transport des voyageurs, des bagages, des colis messageries et des marchandises s'effectue avec la plus grande célérité possible.

Règlement d'exécution.

1. Lors des conférences périodiques d'horaires, les administrations tiendront compte des intérêts du trafic limitrophe et du transit. Elles concorderont, en particulier, les heures de départ et d'arrivée ainsi que les correspondances des trains aux gares de transmission, tenant aussi compte des nécessités de la visite de douane et du contrôle des passeports.

2. Les horaires et leurs modifications éventuelles seront portés, en temps utile, à la connaissance des autorités des postes, des douanes et de police.

3. La circulation des wagons-lits, des wagons-restaurants et des wagons-postes sera réglée par un accord spécial.

Article 3.

Gares de transmission.

1. Le trafic ferroviaire entre la Pologne d'une part et la Roumanie d'autre part sera entretenu par les points frontières, désignés ci-après, avec les gares de transmission suivantes *)):

Point frontière	Gare de transmission
Śniatyn Załucze—Grigore Gh. Vodă	Śniatyn Załucze
Jasienów Polny—Stefănești	Stefănești
Zaleszczyki—Schit	Zaleszczyki
Kuty—Vijnița	Kuty.

2. Au lieu des gares susmentionnées, les Gouvernements des deux Parties contractantes pourront d'un commun accord désigner d'autres gares de transmission, plus proches de la frontière.

Article 4.

Droits souverains.

Sauf stipulations contraires du présent Accord, ou d'autres conventions internationales, chacun des

*) Voir le procès-verbal final.

rodowych konwencjach, każde z Państw umawiających się, na którego obszarze leży stacja zdawczo-odbiorcza i szlak kolejowy między nią i granicą państwową, wykonywa na tym obszarze swoją władzę zwierzchniczą.

Artykuł 5.

Używanie i utrzymanie budowli i urządzeń.

1) Zarządy kolejowe polskie i rumuńskie przysięgają sobie wzajemnie prawo używania budowli i urządzeń, potrzebnych do komunikacji kolejowej, w myśl postanowień umowy niniejszej.

2) Będą miały one obowiązek, każdy w swoim okręgu, utrzymywać w stanie odpowiadającym przepisom obowiązującym wszystkie budowle i urządzenia na stacji zdawczo - odbiorczej oraz na szlaku między stacją wspomnianą a granicą państwową.

3) Postanowienia szczegółowe, a w szczególności zmiany w odniesieniu do budowli i urządzeń, przeciętych granicą państwową, zostaną ustalone za wspólnym porozumieniem w miejscowej umowie dodatkowej.

Postanowienia wykonawcze.

1) Mosty kolejowe i wiadukty, przecięte granicą państwową, wraz z przyczółkami i filarami, będą nadzorowane i w całości utrzymywane wyłączenie przez jeden z obu interesowanych Zarządów kolejowych, według jego przepisów bez uszczerbku dla praw własności Zarządu sąsiedniego.

2) Dyrekcje kolejowe interesowane powinny się porozumiewać co do robót, wychodzących poza zakres bieżącego utrzymania, jako też co do mającej się dokonać przebudowy mostów. W nagłych wypadkach lub w razie niebezpieczeństwa powinien Zarząd, do którego należy utrzymanie, wykonać roboty potrzebne i zawiadomić o nich bezzwłocznie Zarząd sąsiedni.

3) Zarządowi obowiązkanemu do utrzymania zwrócone zostaną przez Zarząd sąsiedni koszty utrzymania w stosunku do długości mostu do granicy; koszt utrzymania zostaną powiększone o dodatek administracyjny, obliczony w stosunku 10%.

4) Wykaz mostów, przeciętych granicą państwową, objęty jest załącznikiem A.

Artykuł 6.

Prawa własności.

Wszystkie budowle i urządzenia, wymienione w artykule 5, pozostają własnością polską, o ile się znajdują na obszarze polskim, a własnością rumuńską, o ile się znajdują na obszarze rumuńskim.

Artykuł 7.

Umowy dodatkowe.

Zarządy kolejowe powinny zawrzeć dla każdego przejścia granicznego umowę dodatkową, regulującą miejscowe stosunki specjalne (miejscowa umowa dodatkowa, która w dalszym ciągu nazywana będzie: umową dodatkową).

États contractants sur le territoire duquel sont situées la gare de transmission et les lignes entre cette dernière et la frontière du pays, y exerce ses droits souverains.

Article 5.

Utilisation et entretien des bâtiments et installations.

1. Les administrations ferroviaires polonaises et roumaines s'accordent mutuellement l'utilisation des bâtiments et des installations nécessaires au trafic ferroviaire, en conformité au présent Accord.

2. Elles seront chargées, chacune dans son district, de la conservation, conformément aux prescriptions en vigueur, de tous bâtiments et installations de la gare de transmission, de même que sur la ligne entre ladite gare et la frontière du pays.

3. Les dispositions de détail et, notamment, les modifications éventuelles quant aux bâtiments et installations coupés par les lignes-frontières, seront fixées d'un commun accord par un arrangement additionnel.

Règlement d'exécution.

1. Les ponts et viaducs ferroviaires, coupés par la ligne-frontière, y compris les culées et piles, seront surveillés et entretenus entièrement par une seule des administrations intéressées conformément à ses prescriptions, sans préjudice au droit de propriété de l'administration voisine.

2. Les Directions des chemins de fer intéressées s'entendront sur les travaux qui ne visent pas l'entretien courant et sur la reconstruction éventuelle des ponts. En cas d'urgence ou de danger, il appartiendra à l'administration chargée de l'entretien d'exécuter les travaux requis et d'en aviser, sans délai, l'administration voisine.

3. L'administration chargée de l'entretien, sera indemnisée par l'administration voisine en proportion de la longueur du pont jusqu'à la frontière; les frais d'entretien seront majorés d'un supplément administratif calculé à raison de 10%.

4. La liste des ponts coupés par la ligne-frontière fait l'objet de l'annexe A.

Article 6.

Droit de propriété.

Tous les bâtiments et installations visés à l'article 5, constituent la propriété de l'administration polonaise s'ils se trouvent sur le territoire polonais, et la propriété de l'administration roumaine s'ils se trouvent sur le territoire roumain.

Article 7.

Arrangement additionnel.

Les administrations conclueront pour chaque point de frontière un arrangement additionnel réglant les conditions locales spéciales (l'Arrangement additionnel local, désigné dans le texte qui suit par les mots „ l'Arrangement additionnel“).

Postanowienia wykonawcze.

Do każdej umowy dodatkowej należy dołączyć plan szlaku między granicą państwową i stacją zdawczo - odbiorczą oraz plan stacji zdawczo - odbiorczej, na którym należy oznaczyć kolcami budowlę i urządzenia a to tak służące do wspólnego używania, jako też przekazane Zarządowi sąsiedniemu do wyłącznego używania. Do planu należy dołączyć wykaz budowli i urządzeń używanych w sposób wyżej wskazany.

Artykuł 8.**Sprawy językowe.**

1) Tak ustne jak i pisemne porozumiewanie się w sprawach służbowych na stacjach zdawczo-odbiorczych i na szlaku między nimi a granicą państwową będzie się odbywało w języku, który na tem miejscu jest urzędowym (patrz jednak artykuł 26).

2) Pracownikom sąsiedniego Państwa wolno wszelako porozumiewać się na obszarze Państwa sąsiedniego w ich języku między sobą także w stosunkach służbowych.

3) Korespondencja służbowa pisemna i telegraficzna między Zarządami Stron umawiających się będzie się odbywała w języku francuskim.

Postanowienia wykonawcze.

1) Korespondencja pisemna i telegraficzna pomiędzy stacjami i urzędami obu Stron umawiających się odbywać się będzie w języku urzędowym kraju nadawczego i będzie podawana przez jedną kolej drugiej. Tłumaczenia dokonywać będzie w razie potrzeby kolej otrzymująca.

2) Zarządy kolejowe interesowane wprowadzą we wspólnem porozumieniu wzory dwujęzyczne dla ułatwienia korespondencji schematycznej powtarzającej się, a odnoszącej się do komunikacji.

3) Pomieszczenia urzędowe, udzielone na stacji zdawczo - odbiorczej sąsiedniemu Zarządowi do wyłącznego używania, powinny być opatrzone napisami w obu językach; napis w języku urzędowym Zarządu miejscowego powinien być umieszczony na pierwszym miejscu.

4) Stacje zdawczo - odbiorcze i stacje graniczne powinny wywieszać na odpowiednim miejscu przesłane im przez sąsiednią kolej pisane w jej języku urzędowym rozkłady jazdy i obwieszczenia urzędowe, mające istotne znaczenie dla komunikacji przez dane kolejowe przejście graniczne.

Artykuł 9.**Pracownicy Państwa sąsiedniego czynni służbowo na stacji zdawczo-odbiorczej i na szlaku między nią i granicą Państwa.**

1) Zarząd sąsiedni może się posługiwać własnym personelem na stacji zdawczo - odbiorczej i na szlaku między nią i granicą państwową przy wykonywaniu specjalnych czynności służbowych, które ze względu na swą istotę, wymagają wykonania przez własne organa każdego Zarządu. Personel wspomniany będzie obowiązany wykonywać czynności

Règlement d'exécution.

Une carte de la ligne entre la frontière du pays et la gare de transmission ainsi qu'une carte de cette dernière portant en couleurs les bâtimens et installations, aussi bien utilisés en commun que réservés à l'utilisation exclusive de l'administration voisine, seront annexées à chaque arrangement additionnel. Cette carte sera complétée d'un relevé des bâtimens et installations utilisés comme il est dit plus haut.

Article 8.**Questions de langue.**

1. Les relations de service, tant orales que par écrit, à la gare de transmission et sur les lignes entre celle-ci et la frontière, se feront dans la langue officielle du pays (voir cependant l'article 26).

2. Les fonctionnaires de l'État voisin pourront toutefois s'entretenir entre eux, dans leur langue, sur le territoire de l'autre État, aussi en relations de service.

3. La correspondance de service, par écrit et par télégraphe, entre les administrations des Parties contractantes, se fera en langue française.

Règlement d'exécution.

1. La correspondance par écrit et par télégraphe entre les stations et offices des deux Parties contractantes se fera dans la langue officielle du pays d'expédition; la transmission se fera d'un chemin de fer à l'autre. La traduction, s'il y a lieu, sera effectuée par le chemin de fer destinataire.

2. Les administrations intéressées établiront d'un commun accord des formulaires en deux langues pour faciliter la correspondance schématique courante, relative au trafic.

3. Les locaux de service, réservés dans la gare de transmission à l'utilisation exclusive de l'administration voisine, seront pourvus d'écriteaux rédigés en deux langues; les inscriptions dans la langue officielle de l'administration locale auront la première place.

4. Les gares de transmission et les gares frontières auront à afficher, aux endroits appropriés à cette fin, des horaires et des publications officielles d'une importance réelle pour le trafic par le point de frontière relatif, et que l'administration voisine leur remettra rédigés dans sa langue officielle.

Article 9.**Agents d'un État limitrophe en service dans la gare de transmission et sur la ligne entre celle-ci et la frontière du pays.**

1. L'Administration limitrophe pourra se servir de son propre personnel dans la gare de transmission et sur la ligne entre celle-ci et la frontière du pays, pour autant que les fonctions spéciales à y exercer seront de nature à rendre nécessaire l'exercice de ces fonctions par les organes de chaque administration en particulier. Ledit personnel sera tenu d'exécuter les

służbowe według ustaw i przepisów Zarządu delegującego.

2) Każdy z Zarządów interesowanych może wysyłać na obszar Państwa sąsiedniego tylko niezbędną ilość pracowników.

3) Personel, używany na stacjach granicznych i na stacjach zdawczo-odbiorczych oraz na szlakach między granicą państwową i stacją zdawczo-odbiorczą, będzie obowiązany znać postanowienia i przepisy, odnoszące się do wykonywania służby na szlakach i na stacjach wyżej wspomnianych. O ile personel wyżej wyznaczony wykonywa czynności służbowe na stacji zdawczo-odbiorczej Zarządu sąsiedniego, jest on obowiązany umieć się porozumieć w języku Państwa sąsiedniego w sprawach służbowych.

Postanowienia wykonawcze.

1) Co się tyczy oceny, czy personel, używany na obszarze Państwa sąsiedniego, posiada w tym względzie należyte kwalifikacje, to będą uznawane przepisy i świadectwa z egzaminów tego Zarządu, do którego personel należy.

2) Personel jednego z Zarządów czynny służbowo na obszarze Państwa sąsiedniego podlega przy wykonywaniu służby zarządzeniom właściwych organów Zarządu sąsiedniego, o ile one w myśl postanowień miejscowej umowy dodatkowej są do ich wydawania uprawnione.

3) Personel może być w czasie służbowego pobytu na obszarze Państwa sąsiedniego wezwany w wyjątkowych wypadkach do wykonywania służbowych czynności Zarządu sąsiedniego, o ile na to pozwalają czynności służbowe dla Zarządu własnego (art. 34).

4) Umowa dodatkowa dla każdego przejścia kolejowego z osobną ustanowi, czy i jacy pracownicy powinni mieszkać w Państwie sąsiednim.

Artykuł 10.

Ochrona należna pracownikom Państwa sąsiedniego.

1) Pracownicy zajęci służbowo na obszarze Państwa sąsiedniego, posiadający przynależność państwową Państwa, delegującego ich, zachowują swoją przynależność państwową. To samo stosuje się do członków rodziny i służby domowej, żyjących z nimi we wspólnym gospodarstwie domowym na obszarze Państwa sąsiedniego. W takim wypadku nie nabywa się przynależności państwowej Państwa sąsiedniego ani przez zamieszkanie, ani przez pobyt, ani też przez urodzenie.

2) Osobom, wymienionym w ustępie 1-ym, będzie zapewniona w czasie ich pobytu na obszarze Państwa sąsiedniego (patrz art. 16 i 17) potrzebna ochrona. Pracowników, pozostających na obszarze Państwa sąsiedniego, należy tam także uważać za urzędników w pojęciu ustawy karnej. W wypadkach zniewag i urazów cielesnych władze publiczne powinny, niezależnie od skargi prywatnej pokrzywdzonego, wnieść skargę ze swej strony, o ile to jest dopuszczalne. Strony umawiające się będą korzystały z tej możliwości na rzecz czynnych na ich obszarze

fonctions de service conformément aux lois et règlements de l'administration qui le délègue.

2. Chacune des administrations intéressées ne pourra déléguer ses agents sur le territoire de l'État limitrophe qu'en nombre strictement nécessaire.

3. Le personnel employé aux gares frontières et à celles de transmission, de même que sur les lignes entre la frontière du pays et les gares de transmission, sera tenu de connaître les prescriptions et règlements concernant le service sur les lignes et les gares susmentionnées. Pour autant qu'il exerce les fonctions de service dans la gare de transmission de l'administration voisine, le personnel susvisé est tenu de pouvoir se faire entendre, en matière de service, dans la langue de l'État limitrophe.

Règlement d'exécution.

1. Quant à la question de savoir, si le personnel employé sur le territoire de l'État limitrophe est dûment qualifié à cet égard, seront valables les règlements et certificats d'aptitude délivrés par l'administration de laquelle ce personnel dépend.

2. Le personnel d'une des administrations, en service sur le territoire de l'État limitrophe, est soumis en ce qui concerne son service, aux ordres édictés par les organes compétents de l'administration voisine, pour autant que ceux-ci, au sens de l'arrangement additionnel, sont en droit de les donner.

3. Lors de son séjour de service sur le territoire de l'État limitrophe, le personnel de l'administration voisine pourra être, dans des cas exceptionnels, appelé à exercer les fonctions de service concernant l'autre administration, pour autant que les services de son Administration propre le permet (art. 34).

4. L'arrangement additionnel désignera séparément pour chaque point-frontière les catégories d'agents qui devront, s'il y a lieu, résider dans l'État limitrophe.

Article 10.

Protection à accorder aux agents de l'État limitrophe.

1. Les agents en service sur le territoire de l'État limitrophe, ressortissants de l'État qui les délègue, conservent leur nationalité. Il en est de même des membres de leurs familles et de leurs domestiques vivant dans leur ménage sur le territoire de l'État limitrophe. Dans ce cas, ni le domicile, ni le séjour, ni la naissance, n'entraîneront pas l'acquisition de la nationalité de l'État limitrophe.

2. Une protection nécessaire sera assurée aux personnes spécifiées au chiffre (1) lors de leur résidence sur le territoire de l'État limitrophe (voir l'art. 16 et 17). Les agents résidant dans l'État limitrophe y seront considérés aussi comme fonctionnaires, au sens du code pénal. En cas d'insulte ou de lésion, en dehors de la plainte déposée par la victime, les pouvoirs publics auront à porter plainte de leur côté, pour autant que cette plainte est admissible. Les Parties contractantes devront profiter de cette facilité en faveur des agents des administrations limitrophes, en

urzędników Zarządów sąsiednich w takiej samej mierze, jak na rzecz urzędników własnych.

3) Osoby, wymienione w ustępie 1) korzystają podczas pobytu na obszarze Państwa sąsiedniego z uwolnienia:

a) od wszelkiego rodzaju publiczno - prawnych świadczeń osobistych i rzeczowych,

b) od pobieranych tam danin publicznych w takiej mierze, jakaby przysługiwała osobom wyżej wymienionym, gdyby w Państwie sąsiednim nie miały ani miejsca zamieszkania, ani miejsca pobytu.

4) Dzieci osób, wymienionych w ustępie 1) nie podlegają w Państwie sąsiednim przymusowi szkolnemu.

5) Pracownicy, zajęci na obszarze Państwa sąsiedniego podlegają pod względem dyscyplinarnym, o ile chodzi o ich karanie za uchybienia służbowe, swoim przełożonym władzom w Państwie ich delegującym. Osądzenie z przyczyny popełnienia przez nich w wykonywaniu służby w Państwie sąsiednim, czynów karalnych pozostawia się, o ile nie chodzi o obywateli tegoż Państwa, wyłącznie władzom ojczystym, gdy one tego zażądają. Gdy takie żądanie zostanie przedstawione, Państwo sąsiednie powinno bezzwłocznie dostawić ściganego wyżej wymienionym władzom. Żądanie to powinna władza właściwa do ścigania karnego przedstawić władzy sądowej Państwa sąsiedniego o analogicznych kompetencjach *).

Artykuł 11.

Pomoc i wspomaganie personelu czynnego służbowo.

1) Pracownicy i urzędy Stron umawiających się wykonując służbę na stacjach zdawczo - odbiorczych i na szlakach kolejowych między niemi a granicą państwową, będą się wzajemnie wspomagać przy wypełnianiu ich obowiązków służbowych, w szczególności, o ile chodzi o zapobieżenie przekroczeniom lub o ich wykrycie.

2) Pracownicy i urzędy jednej Strony umawiającej się będą udzielały potrzebnej ochrony urzędowi i pracownikom Strony drugiej, czynnym służbowo na obszarze określonym w ustępie 1); będą one uwzględniały ich wezwania w tym względzie w takiej samej mierze, jak gdyby chodziło o podobne wezwania swoich własnych urzędów lub pracowników.

3) Właściwe urzędy Zarządów, biorących udział w komunikacji, będą dochodziły w sposób odpowiedni na bezpośrednie wezwanie urzędów Strony drugiej, jakim jest stan faktyczny wykroczeń przeciw przepisom Strony drugiej, dotyczącym dziedziny kolejowej, pocztowej, celnej i paszportowej, popełnionym na obszarze określonym w ustępie 1) niniejszego artykułu. Urzędy wspomniane będą dotręcały interesowanym wezwania, potrzebne do wdrożenia i przeprowadzenia postępowania dyscyplinarnego.

4) Wydatki, powstałe wskutek załatwiania czynności związanych z dochodzeniem, będą zwracane bezpośrednio urzędowi, który je załatwiał, przez urząd, który się o ich załatwienie zwrócił.

*) Patrz protokół końcowy.

service sur leur territoire, dans la même mesure qu'en ce qui concerne leurs propres agents.

3. Les personnes visées à l'alinéa (1), en résidence sur le territoire de l'État limitrophe, seront exonérées:

a) de toutes prestations personnelles ou en nature, prescrites par le droit public;

b) des impositions publiques qui ne seraient pas applicables dans l'État limitrophe aux personnes sus-nommées, si elles n'y avaient ni domicile, ni résidence.

4. Les enfants des personnes visées à l'alinéa (1) sont exempts sur le territoire de l'État limitrophe de l'enseignement scolaire obligatoire.

5. Le pouvoir disciplinaire à l'égard des agents en service sur le territoire de l'État limitrophe, en ce qui concerne les pénalités pour infraction au service, n'appartient qu'aux autorités supérieures de l'État qui les délègue. Le jugement des délits, commis par eux en exercice de leurs fonctions dans l'État limitrophe, appartiendra exclusivement aux autorités nationales sur leur demande, pour autant qu'il ne s'agit pas des citoyens dudit État. En cas d'une telle demande, l'État limitrophe devra immédiatement remettre l'inculpé aux autorités susmentionnées. Cette demande devra être transmise par l'autorité compétente en matière criminelle aux autorités judiciaires analogues de l'État limitrophe *).

Article 11.

Aide et assistance au personnel en service.

1. Les agents et les offices des Parties contractantes en service dans la gare de transmission et sur la ligne entre cette dernière et la frontière du pays, se prêteront mutuellement aide et assistance lors de l'exercice de leurs fonctions, notamment lorsqu'il s'agit d'empêcher ou de découvrir des infractions.

2. Les agents et les offices d'une Partie contractante prêteront aide et assistance requises aux offices et aux agents de l'autre Partie en service sur le territoire visé à l'alinéa (1); ils suivront leurs appels au même degré comme s'il s'agissait des appels émanants de leurs offices ou de leurs agents.

3. Sur demande directe des offices d'une Partie contractante, les offices compétents des administrations participant au trafic ouvriront d'une manière appropriée une enquête à fin de constater des infractions contre les règlements de l'autre Partie concernant les chemins de fer, postes, douanes et police, commises sur le territoire désigné à l'alinéa (1) du présent article. Lesdits offices remettront aux intéressées les notifications qu'exigent l'ouverture et la procédure de l'enquête disciplinaire.

4. Les dépenses occasionnées par les enquêtes seront remboursées directement à l'office actionné, par l'office qui aura exigé une enquête.

*) Voir le procès-verbal final.

Artykuł 12.**Urzednicy sprawujacy nadzor.**

1) Kazdy z Zarzadow interesowanych ma prawo wykonywac nadzor przez wlasnych urzednikow nad czynnosciami sluzbowymi swoich wlasnych pracownikow, spełnianemi na obszarze Panstwa sasiedniego.

2) Urzednicy sprawujacy nadzor powinni sie wstrzymac od wszelkiego bezposredniego mieszania sie do sluzby eksploatacyjnej.

3) Przy przekraczaniu granicy i przy czasowym pobycie urzednikow sprawujacych nadzor na obszarze Panstwa sasiedniego, nalezy stosowac odpowiednie postanowienia artykulu 16.

Postanowienia wykonawcze.

Zarzady sasiednie beda sobie wzajemnie podawaly do wiadomosci nazwiska wspomnianych urzednikow.

Artykuł 13.**Wystepki sluzbowe.**

1) Przy wystepkach sluzbowych, dotyczacych komunikacji kolejowej, Zarzad kolejowy, w ktorego okregu lezy miejsce czynu, zarzadzi dochodzenie w razie potrzeby w porozumieniu i z pomoca interesowanego Zarzadu Panstwa sasiedniego. Wynik dochodzenia bedzie podany do wiadomosci Zarzadu sasiedniego, ktory wyda potrzebne zarzadzenia i zawiadomi o nich Zarzad drugi. Pracownicy, nie wladajacy dostatecznie jezykiem urzedowym Panstwa sasiedniego, beda mogli byc przesluchiwani na ich zadanie w jezyku rodowym.

2) W razie znaczniejszego wystepku sluzbowego, Zarzad przełożony odwoła pracownika winnego na zadanie wlasciwego Zarzadu Panstwa sasiedniego.

Artykuł 14.**Ubezpieczenia socjalne, ubezpieczenia od wypadkow.**

1) W stosunku do ubezpieczen socjalnych i ubezpieczenia od wypadkow pracownikow kolejowych, delegowanych czasowo lub na stae na obszar Panstwa sasiedniego, obowiazuja wyłacznie przepisy prawne tego Panstwa, na ktorego obszarze ma siedzibe Zarzad, ktoremu wspomniani pracownicy podlegaja. Ten sam przepis stosuje sie takze wówczas, gdy personel jednego Zarzadu bedzie uzywany do wykonywania sluzbowych czynnosci przez Zarzad drugi.

2) Do przeprowadzenia ubezpieczen socjalnych i ubezpieczenia od wypadkow, tudziez do rozstrzygania sporow, sa wlasciwymi wladze ubezpieczajace, wladze administracyjne lub sady tego Panstwa, ktorego przepisy prawne nalezy stosowac w mysł poprzedniego ustępu.

3) Zaopatrzenie, swiadczone w mysł powyższych postanowien, wedlug przepisow prawnych drugiego z Panstw umawiajacych sie, ma pod wzgledem prawno - cywilnej odpowiedzialnosci przedsiębiorcy taki sam skutek prawny, jak zaopatrzenie

Article 12.**Agents de contrôle.**

1. Il appartient à chacune des administrations intéressées de contrôler le fonctionnement du service exécuté par ses agents sur le territoire de l'État limitrophe.

2. Les organes de contrôle devront s'abstenir de toute ingérence directe dans le service de l'exploitation.

3. Lors du franchissement de la frontière et du séjour temporaire des organes de contrôle sur le territoire de l'État limitrophe, les dispositions de l'art. 16 seront applicables.

Règlement d'exécution.

L'administration voisine portera à la connaissance de l'autre administration les noms desdits agents.

Article 13.**Délits de service.**

1. En cas de délit concernant le trafic par chemin de fer, l'administration dans la circonscription de laquelle se trouve le lieu du délit, procède à l'instruction du fait, s'il y a lieu, de concert et avec l'aide de l'administration intéressée de l'État limitrophe. Le résultat de l'instruction sera porté à la connaissance de l'administration voisine qui prendra des mesures nécessaires et en avisera l'autre administration. Les agents qui ne connaissent pas suffisamment la langue officielle de l'État limitrophe, pourront, sur leur demande, être entendus dans leur langue nationale.

2. En cas de délit de service plus grave, l'agent coupable sera révoqué sur demande faite par l'administration compétente de l'État limitrophe.

Article 14.**Assurances sociales, assurances-accidents.**

1. En ce qui concerne les assurances sociales et les assurances-accidents des agents des chemins de fer, délégués à titre temporaire ou en permanence sur le territoire de l'État limitrophe, seront exclusivement valables les dispositions légales de l'État où se trouve le siège de l'administration à laquelle lesdits agents sont subordonnés. La même disposition est applicable lorsque le personnel d'une administration est chargé par l'autre Administration des fonctions de service.

2. Seront compétentes pour l'application des assurances sociales et des assurances-accidents, de même que pour la solution des contestations, les autorités effectuant les assurances, les autorités administratives ou tribunaux de l'État dont les prescriptions juridiques sont à appliquer conformément à l'alinéa précédent.

3. Les prestations fournies en vertu des dispositions ci-dessus, conformément aux prescriptions légales de l'autre État contractant auront, quant à la responsabilité juridique et civile de l'employeur, le même effet légal que les prestations accordées en

świadczone według jego własnych przepisów prawnych. Prawo wystąpienia z regresem ma wyłącznie jeden Zarząd kolejowy wobec drugiego.

Artykuł 15.

Opieka w razie choroby.

1) W razie choroby lub w razie innej nagłej potrzeby nie będzie się czyniło żadnej różnicy w udzielaniu pomocy pracownikom obu Zarządów sąsiednich, oraz członkom ich rodzin, żyjącym z nimi we wspólnym gospodarstwie.

2) Koszty ze wspomnianej pomocy zostaną zwrócone Zarządowi, który je poniósł.

Postanowienia wykonawcze.

Zwrot kosztów, poniesionych w myśl ustępu 2) nastąpi na podstawie przedstawienia świadectwa lekarza konsultującego; zaświadczenie wspomniane powinno należycie usprawiedliwić konieczność opieki lekarskiej i rodzaj świadczonej pomocy.

Artykuł 16.

Przekroczenie granicy i czasowy pobyt w Państwie sąsiednim.

1) Pracownikom każdej z obu Stron umawiających się, przeznaczonym do służby kolejowej na przejściach granicznych między Polską i Rumunją, będzie wolno na podstawie zaświadczenia, wystawionego przez właściwy urząd, przekraczać granicę w celu wykonywania służby, oraz przebywać na terenie kolejowym, położonym w obrębie Państwa sąsiedniego w czasie służby i w czasie przerw służby, a to bez paszportu i bez wizy. Zaświadczenie należy wystawiać według umówionego wzoru. Okres ważności zaświadczenia powinien być dostosowany do okoliczności poszczególnego wypadku, nie powinien jednak przekraczać okresu jednorocznego. Do swobodnego poruszania się poza obrębem terenu kolejowego potrzeba karty, wydanej, na podstawie zaświadczenia powyżej wymienionego, przez urząd policyjny na stacji. Karta wspomniana będzie miała ważność jedynie w obrębie gminy, na której obszarze leży stacja zdawczo - odbiorcza, lub w obrębie gminy najbliższej.

2) Personel czynny służbowo na obcym obszarze powinien nosić uniform lub odznaki, o ile jest obowiązany je nosić w myśl przepisów własnego Zarządu i o ile wchodzi w styczność z publicznością przy pełnieniu służby. Noszenie broni poza terenem kolejowym jest wzbronione.

3) Za zastrzeżeniem prawa rewizji celnej personel będzie mógł zabierać ze sobą przez granicę bez opłaty cła przedmioty, przeznaczone oczywiście do osobistego użytku w czasie jednodniowego pełnienia służby, wliczając w to jazdę tam i zpowrotem.

4) Personel, zajęty służbowo w ruchu kolejowym przez przejścia graniczne będzie przewożony bezpłatnie między stacją zdawczo - odbiorczą a granicą *).

*) Patrz protokół końcowy.

vertu de ses propres prescriptions légales. La voie de recours n'appartient qu'à une des deux administrations ferroviaires contre l'autre.

Article 15.

Assistance en cas de maladie.

1. En cas de maladie ou d'autre nécessité urgente il ne sera fait aucune distinction quant à l'assistance à prêter aux agents des deux administrations voisines et aux membres de leurs familles, vivant dans leur ménage.

2. Les frais occasionnés par ces soins seront remboursés à l'administration qui les aura avancés.

Règlement d'exécution.

Le remboursement des frais visés à l'alinéa (2) se fera sur présentation d'un certificat délivré par le médecin consulté; ce certificat devra dûment justifier la nécessité du traitement et les soins accordés.

Article 16.

Franchissement de la frontière et séjour temporaire dans l'Etat limitrophe.

1. En vertu d'un permis délivré par un office compétent, les agents de chaque Partie contractante désignés pour le service ferroviaire aux points frontières entre la Pologne et la Roumanie, auront la faculté de franchir la frontière en vue d'exercer ce service et de séjourner dans la zone du chemin de fer située sur le territoire de l'Etat limitrophe, tant pendant la durée de leur service que dans les intervalles, ceci sans passeports ou visas. Les permis seront délivrés d'après un modèle convenu. Leur validité sera conforme aux circonstances, suivant le cas, et n'excèdera pas toutefois la période d'une année. La circulation en dehors de la zone du chemin de fer ne sera permise qu'en vertu d'une carte délivrée sur la base du permis susmentionné par la police de la station. Cette carte ne sera valable que sur le territoire de la commune où est située la gare de transmission ou sur celui de la commune la plus proche.

2. Le personnel en service sur le territoire étranger sera tenu de porter l'uniforme ou des insignes, pour autant que les règlements de son administration l'exigent et que son service le met en contact avec le public. Le port des armes en dehors de la zone du chemin de fer est prohibé.

3. Sans être exempt de la visite douanière, le personnel pourra emporter en franchise de douane des objets destinés évidemment à son usage personnel pour un jour de service y compris la durée du voyage d'aller et retour.

4. Le personnel en service du trafic ferroviaire par les points frontières sera transporté gratuitement sur le parcours entre la gare de transmission et la frontière *).

*) Voir le procès-verbal final.

Postanowienia wykonawcze.

1) Wzór zaświadczenia, wymienionego w zdaniu drugim, ustępu 1) niniejszego artykułu, objęty jest załącznikiem B. Zarządy będą się zawiadamiały o urzędach właściwych do wystawiania wspomnianych zaświadczeń.

2) Zaświadczenia rzeczzone upoważniają do bezpłatnego przejazdu koleją w myśl ustępu 4) niniejszego artykułu.

3) Drużynie pociągowej i parowozowej wystarczy do przekroczenia granicy, zamiast zaświadczenia, wpisanie jej składu nazwiskami do raportu z jazdy.

4) Pościągcy umyślni, mający w przypadkach przerw łączności telegraficznej i telefonicznej, doręczać zawiadomienia pisemne o ruchu pociągów, mogą przekraczać granicę za okazaniem zawiadomienia tego rodzaju.

Artykuł 17.**Przekraczanie granicy i stały pobyt w Państwie sąsiednim.**

1) Pracownikom, zajęтым służbowo na obszarze Państwa sąsiedniego i mieszkającym w tem Państwie oraz członkom ich rodzin jako też ich służbie domowej, żyjącym z nimi we wspólnem gospodarstwie, będzie wolno na podstawie dowodu tożsamości, wystawionego według umówionego wzoru przez władzę przełożoną, przekraczać granicę w obu kierunkach jak również mieszkać w miejscowości pełnienia służby, a to bez paszportu i bez wizy. Pod miejscowością pełnienia służby rozumie się obszar gminy, w której leży stacja zdawczo-odbiorcza lub obszar gminy, położonej najbliżej, z wyjątkami przewidzianymi w tym względzie w umowie dodatkowej.

2) Do pracowników wyżej wspomnianych należy odpowiednio stosować postanowienia ustępów 2) i 4) artykułu 16, będą oni jednak mogli nosić broń także w drodze na służbę i ze służby.

Postanowienia wykonawcze.

Wzory dowodów tożsamości, wymienionych w ustępie 1) artykułu niniejszego objęte są załącznikami C i D.

Artykuł 18.**Dowody tożsamości pracowników zatrudnionych w wagonach sypialnych i restauracyjnych.**

1) Prywatni pracownicy, zatrudnieni w wagonach sypialnych i restauracyjnych, powinni posiadać dowody tożsamości wydane przez władzę policyjną w miejscowości ich zamieszkania. Dowody tożsamości powyższe powinny podawać imię, nazwisko, miejsce zamieszkania, przynależność państwową pracownika jako też jego podpis i fotografię opatrzoną pieczęcią urzędową, pieczęć i podpis władzy wydającej, a zarazem powinny zawierać zaświadczenie właściwej Dyrekcji kolejowej, określające rodzaj zajęcia pracownika w obsłudze wagonów sypialnych i restauracyjnych.

2) Wizy zagranicznej nie wymaga się.

Règlement d'exécution.

1. Le modèle du permis mentionné dans la deuxième phrase de l'alinéa (1) du présent article fait l'objet de l'annexe B. Les administrations se communiqueront les noms des bureaux autorisés à délivrer lesdits permis.

2. Les permis susmentionnés donnent droit au parcours gratuit sur les chemins de fer, conformément à l'alinéa (4) du présent article.

3. Au personnel desservant les trains et les locomotives il leur suffit pour le passage de la frontière, au lieu d'un permis l'inscription de leurs noms dans le rapport du train.

4. En cas d'interruption de la communication par télégraphe et par téléphone, les courriers, chargés de la transmission des messages par écrit au sujet du mouvement des trains, ont le droit de passer la frontière à condition de présenter un tel message.

Article 17.**Franchissement de la frontière et résidences fixes dans l'Etat limitrophe.**

1. En vertu d'une carte d'identité délivrée d'après le modèle convenu par les autorités supérieures, les agents en service sur le territoire de l'Etat limitrophe et résidant dans cet Etat, de même que les membres de leurs familles ainsi que les domestiques faisant partie de leur ménage seront autorisés de franchir la frontière, à l'aller et au retour, ainsi que de résider dans le lieu du service, ceci sans passeports et visas. Comme lieu de service, on entend le territoire de la commune où est située la gare de transmission ou celui de la commune la plus proche, sauf les exceptions prévues à cet égard dans l'Arrangement additionnel.

2. Les dispositions énoncées aux alinéas (2) et (4) de l'article 16 sont à appliquer, suivant le cas, aux agents désignés ci-dessus, lesquels pourront toutefois porter des armes également en se rendant au lieu de service et en revenant.

Règlement d'exécution.

Les modèles des cartes d'identité mentionnés à l'alinéa (1) du présent article, font l'objet des annexes C et D.

Article 18.**Cartes d'identité des employés des wagons-lits et wagons-restaurants.**

1. Les employés privés des wagons-restaurants et wagons-lits, devront être pourvus des cartes d'identité, délivrées par la police locale du lieu de leur domicile. Ces cartes porteront le nom, prénom, domicile, nationalité de l'employé et en outre sa signature et sa photographie pourvues du sceau officiel, une estampille et une signature de l'administration qui les ont délivrées, ainsi qu'une attestation de la Direction ferroviaire compétente, indiquant le genre des fonctions de l'employé en service des wagons-restaurants et des wagons-lits.

2. Le visa du pays étranger n'est pas exigé.

Artykuł 19.

Szczególne postanowienia celne.

1) Władze celne każdej ze Stron umawiających się będą bez uszczerbku dla przepisów, opierających się na ustawodawstwie własnego Państwa i z wyjątkiem wypadków podejrzenia o nadużycie uznawały za ważne i pozostawiały w stanie nienaruszonym plomby i pieczęcie nałożone przez urząd celny Strony drugiej na towarach, przewożonych pod dozorem celnym. Wolno im jednak nakładać plomby i pieczęcie dopełniające.

2) Przedmioty, służące do użytku służbowego biur, położonych na obszarze obcym i tam zajętych służbowo pracowników, będą mogły być wwożone i wywożone wolno od cła, bez pobierania jakichkolwiek opłat, a to za okazaniem zaświadczenia władzy właściwej. To samo odnosi się do używania przedmiotów przesiedlenia, przeznaczonych do użytku pracowników przesiedlonych i ich członków rodziny jako też służby, żyjących z nimi we wspólnym gospodarstwie.

3) Części zapasowe dla taboru uszkodzonego, zażądane od Zarządu obcego, w myśl międzynarodowych konwencji o wzajemnym używaniu wagonów jako też części uszkodzone będą przewożone ze zwolnieniem od cła, i bez pobierania jakichkolwiek opłat, na podstawie urzędowego zaświadczenia wysyłającego Zarządu stwierdzającego przeznaczenie rzeczonych części. *)

Artykuł 20.

Odpowiedzialność za szkody.

1) Odpowiedzialność za szkody i wypadki w komunikacji kolejowej między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą — z wyjątkiem uszkodzenia tudzież całkowitego lub częściowego ubytku przewożonych towarów i bagażu (patrz ustęp 7), — ustalona będzie według ustaw i przepisów, obowiązujących w miejscu powstania szkody lub wypadku.

2) Za szkody spowodowane działaniem sprzecznym z prawem lub zaniedbaniem personelu kolejowego, działającego w służbie na przejściach kolejowych, odpowiada Zarząd kolejowy, któremu podlega personel winny. Za personel jednego Zarządu, którego użył drugi Zarząd do wykonywania czynności służbowych, odpowiada jednak ten drugi Zarząd. Jeżeli szkoda została spowodowana przez pracowników obu Stron, lub jeżeli nie da się ustalić, kto spowodował szkodę, wówczas oba Zarządy ponoszą odpowiedzialność po połowie.

3) Za wypadki, powstałe wskutek złego utrzymania stacji, szlaków, parowozów czynnych i wagonów silnikowych, odpowiada ten Zarząd, do którego należy piecza nad nimi.

4) Za wypadki, powstałe wskutek złego stanu wagonów, lub innego taboru kolejowego, niewymienionego pod 3), odpowiada Zarząd, który jako ostat-

*) Patrz protokół końcowy.

Article 19.

Dispositions spéciales douanières.

1. Sans préjudice aux dispositions légales de leur Etat et sauf les cas de présomption des fraudes, les autorités des douanes de chaque Partie contractante reconnaîtront comme valables et laisseront intacts les plombs et les scellés apposés par les officiers douaniers de l'autre Partie, aux marchandises transportées sous la surveillance douanière. Il leur est toutefois permis d'y apposer des plombs et scellés complémentaires.

2. Les objets servant à l'usage du service des bureaux situés sur le territoire étranger et des agents y étant de service, pourront être importés ou exportés en franchise de douane, sans perception des taxes quelconques, ceci sur présentation d'une attestation de l'autorité compétente. La même disposition s'applique aux objets de déménagement usagés, réservés à l'usage des agents déplacés ainsi qu'aux membres de leur famille et aux domestiques faisant partie de leur ménage.

3. Les pièces de rechange du matériel roulant avarié, demandées à l'administration étrangère en vertu des conventions internationales sur l'emploi réciproque des wagons, de même que les pièces avariées, seront transportées en franchise de douane et sans perception de droits quelconques, sur l'attestation officielle de l'administration expéditrice constatant la destination de ces pièces *).

Article 20.

Responsabilité pour dommages.

1. La responsabilité pour dommages et accidents survenus en trafic ferroviaire entre la frontière du pays et la gare de transmission, exception faite de l'avarie et de la perte totale ou partielle des marchandises et des bagages (voir l'alinéa 7), sera réglée d'après les règlements et prescriptions valables aux endroits où le dommage ou l'accident se serait produit.

2. La responsabilité pour dommages dus à l'infraction aux lois ou à la faute du personnel en service relatif au trafic par les points frontières, incombe à l'administration dont dépend le personnel fautif. Dans le cas où une administration aurait employé le personnel de l'autre administration, c'est la première qui en est responsable. Lorsque le dommage est occasionné par les agents des deux Parties ou si les agents fautifs ne peuvent être constatés, les deux administrations partagent la responsabilité de moitié.

3. La responsabilité pour accidents dus au mauvais entretien des stations, des lignes, des locomotives en ordre de marche et des automotrices incombe à l'administration qui doit en avoir soin.

4. La responsabilité pour accidents dus au mauvais état des wagons ou d'autre matériel roulant non dénommé sous (3), est à la charge de l'admini-

*) Voir le procès-verbal final.

ni prejął pojazdy, nie podnosząc zarzutów ze stanowiska technicznego.

5) Zarządy kolejowe nie ponoszą odpowiedzialności w stosunku wzajemnym za szkody, powstałe wskutek siły wyższej. Jeżeli szkoda powstała wskutek „przypadku”, który nie może być uważany za siłę wyższą, jednak wypływa z okoliczności, których kolej żelazna nie mogła uniknąć i którym nie mogła zapobiec, odpowiada za nią ten Zarząd kolejowy, na którego linii szkoda powstała. Jednakże każdy Zarząd ponosi wyłączną odpowiedzialność za szkody, poniesione przez jego personel lub za uszkodzenia, powstałe na jego materiale, — w następstwie „przypadku” przy przejeździe pociągu linią między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą.

6) Każdy Zarząd ma prawo regresu do Zarządu drugiego, jeżeli został zobowiązany prawomocnym wyrokiem sądowym do zwrócenia szkody, za którą Zarząd drugi ponosić powinien całkowitą lub częściową odpowiedzialność postanowień poprzednich. Prawo regresu służy również wtedy, jeżeli Zarządy umówiły się, że jeden z nich ma załatwić roszczenie odszkodowawcze, chociaż Zarząd drugi odpowiada za szkody w całości lub w części. Ugody, uznania lub wyroki zaoczne mają jednak moc obowiązującą względem Zarządu drugiego tylko wtedy, jeżeli on wyraził na nie zgodę lub jeżeli mimo upomnienia na zapytanie nie złożył oświadczenia w terminie odpowiednio oznaczonym.

7) Postanowienia powyższe nie naruszają w niczym stosowania postanowień o odszkodowaniach, wynikających z umowy o przewóz, zawartych w regulaminach o przewozach kolejowych.

Postanowienia wykonawcze.

Dochodzenia w sprawie szkód i wypadków, wymienionych w ustępach 1) i 6) będzie wdrażał ten Zarząd, na którego szlaku lub stacji zdarzył się wypadek lub szkoda. Jeżeli według ogólnego stwierdzenia może być mowa o całkowitej lub częściowej odpowiedzialności Zarządu drugiego, należy ten drugi Zarząd o tem bezzwłocznie zawiadomić. W takim razie dalsze dochodzenia celem ostatecznego ustalenia przyczyny wypadku lub szkody, będą prowadzone przez delegatów obu Zarządów we wspólnym porozumieniu się. Jeżeli chodzi o stwierdzenie szkody w przesyłkach pocztowych, przewożonych w wagonach pocztowych lub w wagonach towarowych, należy zaprosić do wzięcia udziału w dochodzeniach Zarząd pocztowy, co jednak nie przesądza ostatecznego ustalenia wysokości szkody.

Artykuł 21.

Stacje odprawy celnej i rewizji paszportów.

1) Odprawa celna i rewizja paszportów będzie się odbywała na następujących stacjach:

stration qui a reçu la dernière le véhicule après l'avoir accepté au point de vue technique.

5. Les administrations seront déchargées de la responsabilité réciproque pour dommages en cas de force majeure. Si le dommage est dû à un „cas” qui ne saurait être attribué à la force majeure, mais qui a eu pour cause des circonstances que le chemin de fer ne pouvait éviter, et n'était pas en état de les remédier, la responsabilité en incombe à l'administration sur les lignes de laquelle le dommage aura été occasionné. Toutefois, chaque administration est exclusivement responsable pour les dommages subis par son personnel ou pour l'avarie survenue à son matériel qui aurait lieu en conséquence d'un „cas” pendant le passage du train sur la ligne entre la frontière du pays et la gare de transmission.

6. Chaque administration pourra exercer le droit de recours vis-à-vis de l'autre, si, en vertu d'une sentence du Tribunal ayant l'autorité d'une chose jugée, elle est tenue de rembourser les dommages dont la responsabilité totale ou partielle, en conformité des dispositions qui précèdent, incombe à l'autre administration. Le droit de recours pourra être également exercé lorsque les administrations auraient convenu que l'une d'elles aurait à régler les réclamations, bien que la responsabilité incombe, en tout ou en partie, à l'autre administration. Les arrangements à l'amiable, reconnaissances ou sentences par défaut, n'engagent l'autre administration qu'avec son agrément ou dans le cas où, malgré le rappel, elle n'aurait pas notifié, en temps utile, une déclaration requise.

7. Les dispositions formulées ci-dessus n'affectent en rien l'application des dispositions sur le remboursement des dommages nés du contract de transport, prévues par les règlements relatifs aux transports par chemin de fer.

Règlement d'exécution.

L'enquête sur les dommages et accidents visés aux alinéas (1)—(6) sera ouverte par l'administration, sur la ligne ou dans la station de laquelle un accident ou un dommage se serait produit. Lorsque, après constatation sommaire, la responsabilité totale ou partielle de l'autre administration pourrait être engagée, celle-ci doit en être immédiatement avisée. Dans ce cas, l'enquête ultérieure sur les causes de l'accident ou du dommage sera poursuivie, d'un commun accord, par les délégués des deux administrations. S'il s'agit d'une constatation des avaries des envois postaux, transportés dans des wagons-postes ou wagons à marchandises, l'administration des postes sera invitée à prendre part à l'enquête, sans que la fixation définitive du montant du dommage en soit préjugée.

Article 21.

Gares désignées pour visite douanière et contrôle des passeports.

1. La visite de la douane et le contrôle des passeports ont lieu dans les gares énumérées ci-après:

Na granicznym przejściu kolejowym	Odprawa celna i rewizja paszportów przez władze: polską rumuńską	Point frontière	Gare pour l'accomplissement de la visite et du contrôle par les autorités: polonaises roumaines
Śniatyn Załucze - Grigore Ghica Vodă	Śniatyn Załucze - Grigore Ghica Vodă	Śniatyn Załucze - Gr. Gh. Vodă	Śniatyn Załucze Gr. Gh. Vodă
Jasienów Polny-Stefănești Zaleszczyki-Schit Kutry-Vijnița	Jasienów Polny Stefănești Zaleszczyki Schit Kutry Vijnița	Jasienów Polny-Stefănești: Zaleszczyki-Schit: Kutry-Vijnița:	Jasienów Polny Stefănești Zaleszczyki Schit Kutry Vijnița

2) Zamiast wyżej wymienionych stacji odprawy celnej i rewizji paszportów mogą być, za wzajemnym porozumieniem się Rządów, wyznaczone stacje inne (patrz ustęp 2) artykułu 3).

3) O ile będą tego wymagały miejscowe warunki, Rządy obu Stron umawiających się zawrą umowę co do dokonywania wspólnej odprawy celnej i rewizji paszportów na stacji zdawczo-odbiorczej.

4) Strony umawiające się przyznają sobie wzajemnie prawo posyłania w pociągach przechodzących granicę swych funkcjonariuszy do najbliższej stacji postoju na obszarze Strony drugiej i zpowrotem, w celu wykonywania na własnym obszarze od i do granicy nadzoru celnego i policyjnego. Do funkcjonariuszy wspomnianych stosują się odpowiednio postanowienia artykułu 16.

Artykuł 22.

Wykonywanie służby ruchu między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą oraz na tej ostatniej.

1) Ruch pociągów, służących do wzajemnej komunikacji, prowadzić będzie między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą Zarząd sąsiedni, za zwrotem kosztów za to wypadających (patrz artykuł 31).

2) Pozatem służbę na szlaku między granicą państwową a stacją zdawczo-odbiorczą, jak również całą służbę na wymienionej stacji, wykonywać będzie w zasadzie Zarząd miejscowy. Wyjątek w tym względzie czyniony będzie w stosunku do służby związanej ze zdawaniem wagonów i towarów (patrz art. 9).

Postanowienia wykonawcze.

1) Zestawianie, oczyszczanie, oświetlanie i ogrzewanie pociągów pasażerskich będzie uregulowane przez interesowane Zarządy.

2) Dla zestawienia pociągów miarodajne są przepisy Zarządu, prowadzącego ruch pociągu.

3) Szczegóły, odnoszące się do używania stacji zdawczo-odbiorczej o ile chodzi o służbę ruchu jak również szczegóły odnoszące się do zdawania wagonów, bagażu i towarów, do wykonywania służby manewrowej, do posługiwania się obcym personelem oraz szczegóły odnoszące się do prowadzenia pociągów na szlaku między granicą państwową, a stacją zdawczo-odbiorczą i na tej ostatniej, zostaną uregulowane w umowie dodatkowej. Sporządzanie i używanie dokumentów zdawczych (wykazy pociągowe, wykazy ładunkowe, wykazy zdawczo-bagażowe i to-

2. Au lieu des gares, mentionnées ci-dessus pour la visite de douane et le contrôle des passeports, pourront être désignées d'autres gares après une entente entre les Gouvernements intéressés (voir l'article 3, alinéa 2).

3. Pour autant que les conditions locales l'exigent, les gouvernements des deux Parties contractantes conclueront un accord spécial afin que la visite douanière et le contrôle des passeports soient effectués en commun à la gare de transmission.

4. Les Parties contractantes se concèdent mutuellement le droit de transporter leurs agents dans les trains franchissant la frontière jusqu'à la station d'arrêt la plus proche et vice-versa, ceci en vue d'exercer sur le territoire avoisinant la frontière une surveillance douanière et de police. Ces agents tombent sous le coup des dispositions de l'art. 16.

Article 22.

Exécution du service du mouvement entre la frontière du pays et la gare de transmission ainsi que dans cette dernière.

1. La conduite des trains affectés au trafic limitrophe entre la frontière du pays et la gare de transmission, incombe à l'administration voisine contre remboursement des frais afférents (voir l'art. 31).

2. En outre, les services sur la ligne entre la frontière du pays et la gare de transmission ainsi que l'ensemble du service dans cette gare, seront exécutés en principe par l'administration locale. Une dérogation à cet égard sera faite en ce qui concerne le service de la transmission des wagons et des marchandises (voir l'art. 9).

Règlement d'exécution.

1. La formation, le nettoyage, l'éclairage et le chauffage des trains de voyageurs seront réglés par les administrations intéressées.

2. Seront valables pour la formation des trains les règlements adoptés par l'administration assurant la conduite des trains.

3. L'Arrangement additionnel réglera les questions de détail concernant l'utilisation de la gare de transmission quant au mouvement, ainsi que la transmission des wagons, des bagages et des marchandises, l'exécution du service des manoeuvres, l'emploi du personnel étranger de même que les dispositions détaillées sur le service des trains sur la ligne entre la frontière du pays et la gare de transmission et dans cette dernière. La rédaction et l'application des documents relatifs à la transmission (les feuilles des trains, feuilles de chargement, bordereaux de trans-

warowe i t. d.) mogą być również oddzielnie omówione.

4) Sprawa wyjątkowego użycia parowozów pociągowych Zarządu sąsiedniego do manewrów wagonami na stacji zdawczo-odbiorczej, zostanie uregulowana w umowie dodatkowej.

5) Parowozy, używane na kolei sąsiedniej, powinny odpowiadać urządzeniom technicznym na niej.

6) Zarządy kolejowe będą sobie wzajemnie bezpłatnie dostarczały zawczasu przepisów, okólników i podręczników, odnoszących się do wykonywania służby w komunikacji przez kolejowe przejścia graniczne. W nagłych wypadkach zawiadowca stacji zdawczo-odbiorczej może zwrócić się w tym względzie bezpośrednio do zawiadowcy stacji sąsiedniej drugiego Zarządu.

7) Zarząd sąsiedni należy zawiadomić zawczasu o wszystkich zmianach, dotyczących wykonywania służby w komunikacji przez kolejowe przejścia graniczne tak, aby on miał możliwość pouczyć swój personel. W szczególności Zarządy będą sobie podawały do wiadomości wszelkie zmiany w przepisach ruchu, jako też zmiany w urządzeniach na stacji zdawczo-odbiorczej i na szlaku między nią a granicą państwową, o ile zmiany wspomniane mają jakiegokolwiek znaczenie dla wykonywania służby.

Artykuł 23.

Ogrzewanie, oczyszczanie i oświetlanie budowli i urządzeń.

Ogrzewanie, oczyszczanie, oświetlanie i t. p. budynków jako też urządzeń technicznych i innych, służących do komunikacji przez przewidziane przejścia graniczne, należy do zarządu miejscowego.

Postanowienia wykonawcze.

Odchylenia od postanowienia powyższego będą w razie potrzeby uzgodnione w umowach dodatkowych.

Artykuł 24.

Przerwy w komunikacji i w przewozach.

Zarządy interesowane powinny się wzajemnie zawiadamiać o wszystkich przeszkodach w komunikacji i w przewozach przez przejścia graniczne. W razie potrzeby porozumieją się one co do sposobu ich usunięcia.

Postanowienia wykonawcze.

1) Urzędy Zarządu sąsiedniego, do których należy w razie wstrzymania ruchu wysyłać przepisane zawiadomienia, wyznaczone zostaną w umowie dodatkowej.

2) Zarządy interesowane umówią się dla każdego okresu rozkładu jazdy co do środków, mających zapobiec zatorom na ich liniach w razie przeszkód w ruchu lub jego wstrzymania.

mission des bagages et marchandises) peuvent être réglées aussi par une entente spéciale.

4. La question d'utilisation, à titre exceptionnel, des locomotives des trains appartenant à l'administration voisine, pour manoeuvres des wagons à la gare de transmission, sera réglée par l'arrangement additionnel.

5. Les locomotives en circulation sur les lignes de l'administration voisine seront adaptées aux conditions techniques y existantes.

6. Les administrations ferroviaires se communiqueront mutuellement, gratuitement, en temps utile, toutes prescriptions, circulaires et manuels concernant le service relatif au trafic par le point frontière. En cas d'urgence, le chef de la gare de transmission pourra s'entendre directement à cet égard avec le chef de la gare voisine de l'autre administration.

7. L'administration voisine sera informée à temps sur toutes modifications apportées à l'exécution du service relatif au trafic par le point frontière, de manière qu'elle puisse donner des instructions nécessaires à son personnel. En particulier, les administrations se communiqueront toutes modifications apportées aux règlements sur le mouvement ainsi que celles relatives aux installations dans la gare de transmission et sur la ligne entre cette dernière et la frontière du pays, pour autant que ces modifications auront une certaine importance pour l'exécution du service.

Article 23.

Chauffage, nettoyage et éclairage des bâtiments et des installations.

Le chauffage, le nettoyage, l'éclairage etc. des bâtiments, installations ou autres aménagements affectés au trafic par les points frontières envisagés, incombe à l'administration locale.

Règlement d'exécution.

Les dérogations éventuelles à cette disposition seront stipulées dans les arrangements additionnels.

Article 24.

Interruptions du trafic et de transport.

Les administrations intéressées se tiendront au courant des empêchements au trafic et aux transports à travers les points frontières. Elles s'entendront, s'il y a lieu, sur la manière d'y remédier.

Règlement d'exécution.

1. Les offices de l'administration voisine, auxquels il appartient d'envoyer, en cas d'interruption dans le mouvement, des avis prescrits, seront désignés dans l'arrangement additionnel.

2. À chaque nouvelle période d'horaires, les administrations intéressées conviendront des mesures à prendre en vue d'éviter l'engorgement de leurs lignes en cas d'empêchement ou d'interruption du mouvement.

Artykuł 25.

Pomoc w razie wypadków lub przeszkód w ruchu.

1) Każdy z obu Zarządów kolejowych będzie udzielał pomocy na żądanie drugiemu, w razie wypadków kolejowych lub przeszkód w ruchu na ich szlakach i stacjach.

2) Pociągi ratunkowe i ich załoga przekraczają granicę bez rewizji celnej i paszportowej; są one obowiązane wrócić niezwłocznie po udzieleniu pomocy.

Postanowienia wykonawcze.

1) Zarządy interesowane ustanowią w każdej umowie dodatkowej strefę, w której granicach będą świadczyły pomoc i porozumieją się co do szczegółów odnoszących się do świadczenia pomocy.

2) Pociąg ratunkowy będzie z zasady konwojowany aż do miejsca wypadku przez funkcjonariusza Zarządu, w którego okręgu zdarzył się wypadek. W celu uniknięcia zwłoki zagrażającej niebezpieczeństwem, pociąg może być konwojowany przez urzędnika Zarządu, udzielającego pomocy. Urzędnik wspomniany odpowiedzialnym będzie za ścisłe przestrzeganie przepisów odnoszących się do bezpieczeństwa ruchu. Załoga pociągu ratunkowego będzie obowiązana stosować się do zarządzeń służbowych, które otrzyma od wspomnianego urzędnika.

3) Kierownik załogi pociągu ratunkowego powinien swoją działalność dostosowywać do zarządzeń funkcjonariusza, kierującego robotami na miejscu wypadku, a mianowicie, o ile chodzi o ratunek i o naprawę toru.

4) Zarząd miejscowy może użyć do udzielenia pomocy parowozu Zarządu sąsiedniego z zasady tylko wtedy, jeżeli to jest możliwe bez ujmy dla ruchu pociągów Zarządu sąsiedniego.

Artykuł 26.

Zapowiadanie pociągów.

Zapowiadanie wzajemne pociągów przez posterunki, położone po obu stronach granicy, które to posterunki powinny być wskazane w umowach dodatkowych, powinno się odbywać w języku urzędowym i według przepisów Zarządu, prowadzącego pociągi. To samo odnosi się do wydawania drużynie pociągowej wskazówek i rozkazów na piśmie.

Postanowienia wykonawcze.

Odchylenia od postanowień powyższych będą uzgodnione w umowach dodatkowych.

Artykuł 27.

Przewody telegraficzne i telefoniczne.

1) Wszystkie przewody telegraficzne, telefoniczne i inne tym podobne powinny się kończyć na stacji granicznej lub na stacji zdawczo-odbiorczej.

2) Personel Zarządu sąsiedniego, pełniący służbę na stacji zdawczo-odbiorczej, ma prawo w spra-

Article 25.

Secours en cas d'accidents ou d'empêchement au mouvement.

1. Chacune des deux administrations ferroviaires prêtera secours à l'autre, sur sa demande, en cas d'accident ferroviaire ou d'empêchements au mouvement sur leurs lignes et dans leurs gares.

2. Les trains de secours et leurs équipes franchissent la frontière sans visite de douane et de passeports; ils sont tenus de retourner sitôt le secours prêté.

Règlement d'exécution.

1. Les administrations intéressées détermineront dans chaque arrangement additionnel la zone dans les limites de laquelle elles se porteront secours et s'entendront sur les questions de détail s'y rapportant.

2. Le train de secours sera en principe convoyé jusqu'au lieu de l'accident par un agent de l'administration, dans la circonscription de laquelle l'accident se sera produit. Pour éviter tout retard susceptible à provoquer un danger, le train pourra être convoyé par un agent appartenant à l'administration qui porte secours. Cet agent sera responsable de la stricte observation des règlements relatifs à la sécurité du mouvement. L'équipe du train de secours sera tenue d'obéir aux ordres ayant trait au service, qu'elle recevra de cet agent.

3. Le chef de l'équipe du train de secours est tenu de coordonner son action aux instructions qu'il recevra de l'agent dirigeant les travaux sur le lieu de l'accident, notamment en ce qui concerne le secours et la réfection de la voie.

4. L'administration locale ne pourra utiliser en principe une locomotive de l'administration voisine, en vue du secours à prêter, que si c'est possible sans faire une entrave dans la circulation des trains de l'administration voisine.

Article 26.

Signalement des trains.

Le signalement des trains entre les postes situés des deux côtés de la frontière, ces postes devant être désignés dans les arrangements additionnels, se fera conformément aux prescriptions de l'administration conduisant les trains, dans sa langue officielle. Il en est de même, en ce qui concerne la remise par écrit, des ordres et des instructions pour l'équipe des trains.

Règlement d'exécution.

Les dérogations à la disposition ci-dessus seront stipulées dans les arrangements additionnels.

Article 27.

Lignes télégraphiques et téléphoniques.

1. Toutes les lignes télégraphiques, téléphoniques et similaires n'aboutiront qu'à la gare frontière ou à la gare de transmission.

2. Le personnel de l'administration voisine en service dans la gare de transmission a le droit d'uti-

wach służbowych korzystać bezpłatnie z kolejowych urządzeń telegraficznych i telefonicznych, przeznaczonych dla komunikacji kolejowej między stacjami zdawczo-odbiorczymi a stacjami granicznymi Państwa sąsiedniego.

Postanowienia wykonawcze.

- 1) W zasadzie między stacjami granicznymi Stron umawiających się powinny być urządzone:
- a) jeden przewód telegraficzny, przeznaczony do ogólnej wymiany telegramów służbowych;
 - b) jeden przewód, służący wyłącznie do zapowiadania pociągów;
 - c) w razie potrzeby jeden przewód telefoniczny łączący stacje, jeden przewód dzwonekowy oraz tam, gdzie istnieje blokada linjowa, przewody blokowe.

Odchylenia od powyższego postanowienia mogą być uzgodnione w umowach dodatkowych.

2) W umowie dodatkowej zostaną szczegółowo umówione godziny, w których aparaty telegraficzne i telefoniczne będą czynne, nadawanie telegramów służbowych, sposób postępowania o ile chodzi o zawiadomienie o zaburzeniach w działaniu przewodów i o przywróceniu łączności.

Artykuł 28.

Pomieszczenia służbowe.

Parowozownie.

Zarząd miejscowy dostarczy urzędowi Państwa sąsiedniego pomieszczeń służbowych i noclegowych dla jego personelu jako też parowozowni potrzebnych do umieszczenia parowozów. Co do dostarczenia personelowi mieszkań powinny mieć zastosowanie postanowienia artykułu 35.

Postanowienia wykonawcze.

Pomieszczenia służbowe i noclegowe powinny być dostatecznie oświetlane, ogrzewane i urządzone a to odpowiednio do wymagań higieny. Personel powinien mieć bądź to we wspomnianych pomieszczeniach bądź to w ich pobliżu możliwość umycia się i ubrania jako też gotowania. Tam również będą urządzone miejsca ustępowe. Inne szczegóły co do pomieszczeń i ich urządzenia będą ujęte w miejscowych umowach dodatkowych.

Artykuł 29.

Godziny urzędowe do załatwiania czynności zdawczo-odbiorczych.

Godziny, przeznaczone do zdawania pociągów towarowych na stacjach zdawczo-odbiorczych, będą ustanowione we wzajemnym porozumieniu z uwzględnieniem potrzeb komunikacji, zdadności urządzeń kolejowych i zgodnie z rozkładem jazdy.

Postanowienia wykonawcze.

1) Zdawanie i przyjmowanie pociągów towarowych nie będzie się odbywało w następujących

liser gratuitement, en service, les installations télégraphiques et téléphoniques affectées au trafic ferroviaire entre les gares de transmission et les gares frontières de l'État limitrophe.

Règlement d'exécution.

1. En principe, entre les gares frontières des Parties contractantes seront établies:
- a) une ligne télégraphique affectée à l'échange, en général, des télégrammes de service;
 - b) une ligne réservée au signalement des trains;
 - c) s'il y a lieu, une ligne téléphonique reliant les stations, une ligne pour sonnerie, et, ou il y a un blocage sur la ligne, les transmissions du blocage.

Les dérogations à cette disposition pourront être stipulées dans les arrangements additionnels.

2. Les heures de fonctionnement des appareils télégraphiques et téléphoniques, la remise des télégrammes de service, le mode de procéder lorsqu'il s'agit d'annoncer les perturbations dans le fonctionnement des lignes et la reprise de la communication, seront stipulés en détail dans l'arrangement additionnel.

Article 28.

Locaux de service. Dépôts pour locomotives.

L'administration locale assurera aux offices de l'État limitrophe, des locaux de service et dortoirs pour le personnel de ce dernier, ainsi que les dépôts nécessaires pour y placer les locomotives. Quant aux logements à fournir au personnel les dispositions de l'article 35 sont applicables.

Règlement d'exécution.

Les locaux de service et dortoirs seront convenablement éclairés, chauffés et aménagés, ceci conformément aux exigences de l'hygiène. Soit à l'intérieur desdits locaux, soit à leur proximité, le personnel disposera des emplacements nécessaires pour faire sa toilette et sa cuisine. Les lieux d'aisance y seront aménagés. Autres détails concernant ces locaux et l'aménagement de ceux-ci seront contenus dans les arrangements additionnels locaux.

Article 29.

Heures officielles des opérations de transmission.

Tenant compte des intérêts du trafic, de la capacité des installations ferroviaires et en conformité aux horaires, les heures de transmission des trains de marchandises, à la gare de transmission seront fixées de commun accord.

Règlement d'exécution.

1. La remise et l'acceptation des trains de marchandises n'aura pas lieu les jours fériés ci-après: en

dniach świątecznych: w Polsce: w Nowy Rok i w pierwszym dniu Wielkiej Nocy, Zesłania Ducha Świętego i Bożego Narodzenia; w Rumunii w pierwszych dwóch dniach Wielkiej Nocy i Bożego Narodzenia.

2) W uwzględnieniu potrzeb komunikacji Zarządy sąsiednie uzgodnią dla każdego punktu przejściowego, we wzajemnym porozumieniu, odchylenia odnośne i uregulują kursowanie pociągów towarowych w niedziele i w inne dni świąteczne. Nie wprowadzi się jednak odchyień od postanowień ustępu 3) par. 3 umowy o wzajemnym używaniu wagonów towarowych w komunikacji międzynarodowej (R. J. V.).

Artykuł 30.

Korespondencja służbowa telegraficzna i t. d.

Wymiana kolejowej korespondencji służbowej na piśmie, telegrafem i telefonem, jak również przesyłanie druków takich, jak bilety, taryfy i t. p. będą się odbywały bezpłatnie, o ile będą do tego użyte wyłącznie urządzenia kolejowe. To samo stosuje się do wpływów pieniężnych, pobranych na stacji zdawczo-odbiorczej a przesyłanych Zarządom sąsiednim.

Postanowienia wykonawcze.

Przekazywanie korespondencji służbowej obu Zarządów będzie się odbywało na stacji zdawczo-odbiorczej na podstawie wykazu służącego do jej zdawania i odbierania.

Artykuł 31.

Odszkodowanie za świadczenia związane z prowadzeniem pociągów.

Zarząd miejscowy powinien uiszczać Zarządowi sąsiedniemu odszkodowania za świadczenia, związane z prowadzeniem pociągów, obliczane na podstawie przejechanych pociągo-kilometrów.

Postanowienia wykonawcze.

1) Zarządy Centralne umówią się co do stawek za pociągo-kilometry pociągów pasażerskich i pociągów towarowych jako też co do stawek za lokomotywy luzem, których zażądał Zarząd sąsiedni lub których przebiegi luzem przewidziane są w rozkładach jazdy; stawki wspomniane będą poddawane rewizji w razie potrzeby co sześć miesięcy.

2) Obliczanie pociągo-kilometrów będzie się odbywało według długości szlaku między granicą państwową i środkiem stacji zdawczo-odbiorczej.

3) Pociągo-kilometry od wszystkich stacji zdawczo-odbiorczych jednej kolei będą odejmowane od pociągo-kilometrów stacji zdawczo-odbiorczych drugiej kolei a nadwyżka przypadnie na dobro Zarządu, który je wykonał. Pociągo-kilometry, wykonane przez pociągi ratunkowe, parowozy pomocnicze i przez pługi odśnieżne nie wchodzi w rozrachunek powyższy (patrz artykuł 25).

Pologne le jour de l'An, le premier jour de Pâques, de la Pentecôte et de Noël; en Roumanie: les deux premiers jours de Pâques et de Noël.

2. Tenant compte intérêts du trafic, les administrations voisines régleront d'un commun accord pour chaque point frontière les dérogations à cet égard ainsi que la circulation des trains de marchandises, les dimanches et les autres jours fériés. Il ne sera pas toutefois dérogé aux dispositions de l'alinéa (3) du paragraphe 3 de la Convention sur l'utilisation réciproque des wagons à marchandises en trafic international (R. I. V.).

Article 30.

Correspondance de service par fil, etc.

Pour autant qu'on se servira exclusivement des installations ferroviaires, l'échange de la correspondance de service ferroviaire par écrit, par télégraphe et téléphone ainsi que le transport des imprimés tels que billets, tarifs, etc. se fera gratuitement. Il en sera de même des recettes en argent, encaissées dans la gare de transmission, transportées à destination des administrations voisines.

Règlement d'exécution.

La transmission de la correspondance de service des deux administrations sera effectuée dans la gare de transmission sur la base d'une feuille de remise et d'acceptation.

Article 31.

Indemnité pour les prestations afférentes à la conduite des trains.

L'administration locale aura à indemniser l'administration voisine sur la base des trains-kilomètres pour les prestations afférentes à la conduite des trains.

Règlement d'exécution.

1. Les administrations centrales s'entendent au sujet des taxes afférentes au trains-kilomètres des trains de voyageurs et des trains de marchandises, ainsi que sur les taxes pour les locomotives à vide qui seraient demandées par l'administration voisine, ou dont les parcours à vide ont été prévus par les horaires; ces taxes seront, s'il y a lieu, révisées tous les six mois.

2. Le calcul des trains-kilomètres se fera d'après la longueur de la ligne entre la frontière du pays et le centre de la gare de transmission.

3. Les trains-kilomètres de toutes les gares de transmission d'un chemin de fer, seront déduits des trains-kilomètres de l'autre chemin de fer et l'excédent sera en faveur de l'administration qui les a effectués. Les trains-kilomètres faits par les trains de secours, locomotives de remorque et chasse-neige, n'entreront pas dans cette balance (voir l'article 25).

4) Koszty pociągów ratunkowych ponosi ten Zarząd, którego funkcjonariusze ich żądali. Na sumę tę składać się będą koszty własne wraz z kosztami materiału zużytego do ratunku jako też dodatki, przypadające załodze za czas od chwili odejścia pociągu ze stacji macierzystej do jego powrotu. Do sumy doliczany będzie 10-cio procentowy dodatek administracyjny. To samo stosuje się do parowozów pomocniczych i do pługów odsnieżnych.

Artykuł 32.

Odszkodowanie za pomieszczenia służbowe i za szczególne świadczenia Zarządu sąsiedniego.

1) Zarząd sąsiedni jest obowiązany płacić odszkodowanie tylko za korzystanie z tych pomieszczeń służbowych, z parowozowni, jako też z mieszkań i innych urządzeń na stacji zdawczo-odbiorczej, które służą do jego wyłącznego użytku (patrz artykuł 7 i 35).

2) To samo stosuje się do odszkodowania za świadczenia personalne.

Postanowienia wykonawcze.

1) Odszkodowanie, przewidziane w ustępie 1) artykułu niniejszego będzie się wypłacało w formie czynszu najmu. Wysokość czynszu będzie ustalona we wzajemnym porozumieniu przez Zarządy Centralne obu Stron umawiających się i poddawana w razie potrzeby rewizji co roku.

2) Do kosztów oświetlania, ogrzewania i oczyszczania, pomieszczeń, używanych wyłącznie przez Zarząd sąsiedni, będzie doliczany 10-cio procentowy dodatek administracyjny.

3) W razie potrzeby Zarząd, do którego należy stacja zdawczo-odbiorcza, będzie wykonywał małe naprawy parowozów i narzędzi Zarządu sąsiedniego. Koszty naprawy będą się składały tylko z ceny materiałów zużytych i z kosztów robocizny z doliczeniem do tych ostatnich 100 procentowego dodatku.

4) Sprawy dostarczania Zarządowi sąsiedniemu na stacji zdawczo-odbiorczej materiału eksploatacyjnego (paliwo, światliwo, smary i t. p.) i warunki pod jakimi dostarczanie będzie się odbywało, będą ściśle omówione w umowach dodatkowych. Do kosztów będzie doliczany 10-cio procentowy dodatek administracyjny.

5) Odszkodowanie należne według ustępu 2) artykułu niniejszego zostanie również ustalone w umowach dodatkowych.

Artykuł 33.

Odszkodowanie w razie wstrzymania ruchu.

Wstrzymanie ruchu przez kolejowe przejścia graniczne nie wpływa pod żadnym względem na obowiązek ponoszenia tych kosztów, które powstały w tym czasie.

4. Les prestations des trains de secours sont à charge de l'administration dont les agents les ont réclamés. L'indemnité comprendra les propres frais y compris matériel utilisé pour le secours ainsi que les allocations dues à l'équipe pour la période allant du moment de départ du train de la gare d'attache à son retour. Le total sera majoré d'un supplément administratif calculé à raison de 10%. Il en est de même des locomotives de remorque et de chasse-neige.

Article 32.

Indemnité pour locaux de service et prestations spéciales de l'administration voisine.

1. L'administration voisine n'est tenue de payer une indemnité pour utilisation des locaux de service, des remises de locomotives ainsi que des logements et d'autres installations à la gare de transmission, que lorsque ces installations sont réservées à son utilisation exclusive (voir article 7 et 35).

2. Il en est de même de l'indemnité pour les prestations personnelles.

Règlement d'exécution.

1. L'indemnité visée à l'alinéa (1) du présent article sera payée sous forme de bail. Le taux en sera fixé de commun accord par les administrations centrales des deux Parties contractantes et révisé, suivant le cas, chaque année.

2. Le montant des frais d'éclairage, de chauffage et de nettoyage des locaux utilisés exclusivement par l'administration voisine sera majoré d'un supplément administratif calculé à raison de 10%.

3. L'entretien courant des locomotives et de l'outillage de l'administration voisine sera effectué, s'il y a lieu, par l'administration dont dépend la gare de transmission. Les frais de réparations ne doivent comprendre que le prix des matériaux employés et le coût de la main-d'oeuvre, ce dernier étant majoré de 100 pour cent.

4. La question de fourniture à l'administration voisine dans la gare de transmission du matériel d'exploitation (combustible, matières d'éclairage lubrifiant, etc.), et les conditions, auxquelles s'effectuera cette fourniture, seront précisées dans les arrangements additionnels. Les dépenses seront majorées d'un supplément administratif calculé à raison de 10%.

5. L'indemnité due conformément à l'alinéa (2) du présent article sera également fixée dans les arrangements additionnels.

Article 33.

Indemnité en cas d'interruption du trafic.

L'interruption du trafic au point-frontière n'influe en rien sur le paiement des frais nés pendant sa durée.

Artykuł 34.

Odszkodowanie za inne świadczenia.

1) Zarząd miejscowy będzie otrzymywał od Zarządu sąsiedniego zwrot kosztów własnych za świadczenia, niewyszczególnione w umowie niniejszej.

2) O ile w umowie niniejszej dopłata dodatku administracyjnego nie jest wyraźnie ustanowiona, zrzekną się jej obie Strony umawiające się.

Artykuł 35.

Nowe budowle i urządzenia.

1) Zarządy Stron umawiających się powinny się w każdym poszczególnym przypadku porozumieć co do nowych budowli i urządzeń jak również co do przebudowy, zmian i powiększenia już istniejących, potrzebnych Zarządowi sąsiedniemu do jego wyłącznego używania, włączając w to również sprawę urządzenia wewnętrznego.

2) Równocześnie należy się ułożyć co do czynszu najmu. Koszty wykonania ponosi Zarząd miejscowy.

3) Prawa własności określa artykuł 6.

Artykuł 36.

Obrachunek należności.

1) Obrachunek należności przypadających do zapłaty w myśl umowy niniejszej odbywać się będzie na podstawie rachunków, jakie Zarządy będą sobie przedstawiały kwartalnie, najpóźniej do połowy kwartału, następującego po kwartale obrachunkowym. Wpłatę należy uskutecznić w przeciągu 30 dni licząc od daty otrzymania rachunku. Odszkodowanie za zwłokę ustanawia się na 6 od sta w stosunku rocznym.

2) Obrachunki należności, dotyczących wagonów, przewozów lub jakichkolwiek innych należności, które są lub będą osobno umówione, nie podpadają pod niniejsze postanowienie.

3) Kwestjonowanie rachunków przedstawionych nie może opóźnić wypłaty. Wynikające z rachunków zakwestjonowanych zapisania na dług lub na dobro, należy uwzględnić w rachunkach następnych. Rachunki już uregulowane mogą być w razie potrzeby zakwestjonowane. Prawo do badania załączników do rachunków i prawo do podnoszenia dalszych roszczeń pozostaje nienaruszone. Po ukończeniu badania rachunków należy sporządzić protokół, podpisany przez przedstawicieli obu Zarządów.

4) Prawo do badania gaśnie po upływie 6 miesięcy od daty otrzymania rachunku przez Zarząd obowiązany do zapłaty. Władzom wyższym obu Zarządów pozostaje jednak zastrzeżone prawo do podnoszenia zarzutów i po tym terminie.

5) Zarząd dłużny jest obowiązany wypłacić najpóźniej do dnia 15 pierwszego miesiąca każdego kwartału, zaliczkę na poczet sum, należnych za ubiegły kwartał w zaokrąglonej kwocie, stanowiącej siedemdziesiąt procent sumy, należnej z ostatniego obrachunku. Zarządy centralne mogą jednak poro-

Article 34.

Indemnités pour autres prestations quelconques.

1. L'administration locale sera indemnisée par l'administration voisine pour les prestations non dénommées dans le présent Accord, d'après les prix de revient.

2. Pour autant que le paiement du supplément administratif ne serait pas expressément stipulé dans le présent Accord, les deux Parties contractantes y renonceront.

Article 35.

Nouvelles constructions et installations.

1. Les administrations des Parties contractantes s'entendront, dans chaque cas particulier, sur les nouvelles constructions et installations, de même que sur la reconstruction, les modifications et agrandissements de celles déjà existantes, y compris leur aménagement, dont l'administration voisine aurait besoin pour son utilisation exclusive.

2. Simultanément, on conviendra du bail. Les frais de construction seront à charge de l'administration locale.

3. Le droit de propriété est déterminé par l'article 6.

Article 36.

Liquidation des créances.

1. La liquidation des créances dues en conformité du présent Accord se fera sur la base des factures que les administrations se communiqueront par trimestre, au plus tard dans la première moitié du trimestre suivant le trimestre comptable. Le remboursement sera opéré au cours de trente jours à dater du jour de la réception de la facture. L'indemnité de retard est fixée à 6 pour cent par an.

2. Le décompte des créances afférentes aux wagons, aux transports, ou à d'autres créances quelconques, stipulées ou à stipuler séparément, ne tombe pas sous le coup de la présente disposition.

3. Toute contestation des factures présentées, ne saurait en retarder le paiement. Les doit et avoir afférents aux factures contestées seront mis en ligne de compte dans les factures ultérieures. Les factures déjà réglées peuvent donner lieu à des contestations éventuelles. Le droit de vérification des pièces annexées aux factures et le droit aux réclamations seront maintenus. Un procès-verbal, signé par les représentants des deux administrations sera dressé à la fin de l'examen des factures.

4. Le droit de vérification est prescrit à l'expiration de six mois à dater du jour de la réception de la facture à l'administration débitrice. Les autorités supérieures des deux administrations n'en conservent pas moins, ce délai passé, le droit de contestation.

5. L'administration débitrice est tenue de verser, au plus tard le 15 du premier mois de chaque trimestre, des acomptes sur les sommes dues pour le trimestre écoulé, lesquels acomptes arrondis seront calculés à raison de soixante dix pour cent du montant de la liquidation précédente. Les administrations

zumieć się co do czasowego zawieszenia wypłaty zaliczek.

6) Zarządy kolejowe poręczają sobie wzajemnie wypłatę należności, przypadających od innych urzędów, wykonujących służbę, związaną z komunikacją przez kolejowe przejścia graniczne i pośredniczą w sprawach wypłaty.

Artykuł 37.

Rozrachunek z wpływów przewozowych.

Rozrachunek z wpływów przewozowych odbywać się będzie na podstawie osobnych umów pomiędzy Zarządami interesowanymi.

Artykuł 38.

Wypłata należności.

1) Wszelkie kwoty, wypłacać się mające na mocy umowy niniejszej, o ile nie są umówione w dolarach USA., będą obliczane w walucie kraju, w którym ma siedzibę Zarząd, uprawniony do przedstawiania rachunków. Wypłacie podlegać będzie tylko saldo.

2) Przerachowanie wzajemnych należności będzie się odbywać według zasad, które ustanowią centralne Zarządy kolejowe obu Stron umawiających się, porozumiewając się w razie potrzeby co do środków, mających zapobiec stratom, wynikającym z wahań kursu.

Artykuł 39.

Podatki i daniny.

Podatki i daniny, obciążające urządzenia, których wyłączne używanie przysługuje Zarządowi obcemu, będą zwracane Zarządowi miejscowemu w całości z doliczeniem 10-cio procentowego dodatku administracyjnego.

Artykuł 40.

Rewizja i zmiany układu oraz postanowień wykonawczych.

1) Rząd polski i rumuński będą mogły przedstawić Stronie drugiej raz w roku kalendarzowym wniosek o rewizję układu niniejszego.

2) Rząd polski i Rząd rumuński będą miały prawo w każdym czasie zażądać rewizji postanowień wykonawczych, zawartych w układzie niniejszym.

3) Strona, która przedstawi wniosek o zmianę układu, będzie obowiązana przedstawić Stronie drugiej również projekt zmiany. Strona przeciwna powinna najpóźniej w przeciągu dwóch miesięcy następnych oświadczyć się co do proponowanego wniosku i może w danym razie przedstawić swój kontrprojekt. Następnie powinny rozpocząć się rokowania.

4) Pozatem postanowienia wykonawcze z dziedziny kolejowej mogą być zmienione za obopólnym porozumieniem się Centralnych Zarządów kolei polskich i rumuńskich.

Artykuł 41.

Sąd rozjemczy.

1) Sąd rozjemczy będzie powołany do rozstrzygnięcia sporów, odnoszących się do układu niniejsze-

centrales pourront toutefois s'entendre sur la suspension temporaire des versements des acomptes.

6. Les administrations ferroviaires se garantissent mutuellement le paiement des créances, dues par les autres offices exécutant le service relatif au trafic par le point frontière, et servent d'intermédiaire en ce qui concerne leur paiement.

Article 37.

Décompte des recettes du trafic.

Le décompte des recettes du trafic se fera sur la base des arrangements spéciaux entre les administrations intéressées.

Article 38.

Le remboursement des soldes.

1. Toutes les sommes à payer en vertu du présent Accord, lorsque elles ne sont pas convenues en dollars U. S. A. seront calculées dans la monnaie du pays dans lequel l'administration autorisée à présenter la facture à son domicile. Les paiements n'auront pour objet que les soldes.

2. La conversion des redevances réciproques sera effectuée d'après les principes à établir par les administrations ferroviaires centrales des deux Parties contractantes qui s'entendront, s'il y a lieu, sur les mesures à prendre en vue d'éviter les pertes, résultant des variations du change.

Article 39.

Droits et impôts.

Les droits et impôts qui grèvent les installations, réservées à l'usage exclusif de l'administration étrangère, seront remboursés intégralement à l'administration locale, y compris une majoration de 10% à titre d'un supplément administratif.

Article 40.

Révision et modification à apporter à l'Accord ainsi qu'aux règlements d'exécution.

1. Il appartiendra aux Gouvernements polonais ou roumain de notifier à l'autre Partie, une fois au cours de l'année de calendrier, une demande en révision du présent Accord.

2. Les Gouvernements polonais et roumain auront le droit d'exiger en tout temps une révision des règlements d'exécution, figurant dans cet Accord.

3. La Partie qui aura notifié la demande de la modification de l'Accord sera tenue d'en déposer un projet. La Partie adverse prendra position, au plus tard au cours des deux mois suivants, quant à la demande proposée et pourra déposer, s'il y a lieu, un contre-projet. On entamera ensuite des négociations à ce sujet.

4. En outre, les règlements d'exécution en matière de chemins de fer pourront être modifiés d'un commun accord par les administrations centrales des chemins de fer polonais et roumains.

Article 41.

Tribunal arbitral.

1. Un tribunal arbitral sera compétent pour statuer sur les litiges relatifs au présent Accord ou aux

go lub do układów dodatkowych. W skład Sądu wchodzi: przewodniczący, mianowany przez Rządy obu Stron i dwaj sędziowie, mianowani po jednym przez każdą ze Stron umawiających się.

2) Sąd rozjemczy będzie tworzony tylko w przypadkach sporu. Gdyby Rządy nie mogły się zgodzić na osobę przewodniczącego, uproszą one Prezesa Szwajcarskich Kolei Związkowych, żeby wyznaczył fachowego przewodniczącego z pośród obywateli Państwa trzeciego.

3) Każda Strona umawiająca się zapłaci należności przypadające sędziemu, zamianowanemu przez nią. Należności, przypadające przewodniczącemu z tytułu jego czynności i koszty ogólne Sądu rozjemczego pokryją Strony obie po połowie.

4) Procedurę Sądu rozjemczego ustali przewodniczący, który również wyznaczy miejsce posiedzeń.

Artykuł 42.

Język umowy.

Układ niniejszy spisano w języku francuskim w dwóch egzemplarzach, z których każda Strona umawiająca się otrzymuje jeden egzemplarz autentyczny.

Artykuł 43.

Wejście w życie i okres ważności układu.

Układ niniejszy podlega ratyfikacji. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi możliwie najrychlej w Warszawie. Układ wejdzie w życie trzydziestego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych; zachowa ważność tak długo, dopóki nie zostanie wypowiedziany i to na sześć miesięcy naprzód. Z chwilą wejścia w życie układu niniejszego gąśnie moc obowiązująca umowy z dnia 23 września 1921 r. o bezpośredniej komunikacji kolejowej między Polską i Rumunją.

W DOWÓD CZEGO wyżej wymienieni pełnomocnicy podpisali niniejszą umowę i przyłożyli na niej swe pieczęcie.

Sporządzono w Bukareszcie trzydziestego października tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiątego roku.

L. S. (—) C. Mereuță L. S. (—) F. Moskwa

PROTOKÓŁ KOŃCOWY.

Przy podpisaniu umowy niniejszej pełnomocnicy obu Stron umawiających się zgodzili się co do następujących postanowień:

A. Do artykułu 1, ustęp 1).

Postanowienia artykułów 8, 19, 20, 24, 25, 30, ustępu 4 P. W. art. 31 i artykułu 36 będą stosowane odpowiednio również poza obrębem szlaku, wymienionego w ustępie 1 artykułu 1, a postanowienia ustępu 3 artykułu 9, artykułów 15, 16, 21, 26 i 27 na stacji zdawczo-odbiorczej jako też na szlaku między nią i granicą państwową.

B. Do artykułu 1, ustęp 2).

a) Rzeczą władzy państwowej każdej ze Stron umawiających się jest postarać się, aby umowa ni-

arrangements additionnels. Le tribunal arbitral comprendra un président, désigné par les Gouvernements des deux Parties, et deux juges, nommés par chacune des Parties contractantes.

2. Le tribunal arbitral ne sera créé que de cas en cas. Si les Gouvernements ne tombent pas d'accord sur la désignation du président, le Président des chemins de fer de la Confédération Helvétique sera prié de procéder à la désignation d'un président compétent, ressortissant d'un Etat tiers.

3. Chacune des Parties contractantes payera les sommes dues au juge qu'elle aura nommé. Les sommes dues au président à titre de ses fonctions, ainsi que les dépenses communes du Tribunal seront payées par les deux Parties par moitié.

4. La procédure du Tribunal arbitral sera réglée par le président qui désignera également le lieu des séances.

Article 42.

Langue de l'Accord.

Le présent Accord est fait en langue française en double exemplaire, dont chaque Partie contractante recevra un exemplaire authentique.

Article 43.

Entrée en vigueur et durée de validité du présent Accord.

Le présent Accord sera ratifié. L'échange des instruments de ratification se fera à Varsovie dans le plus bref délai possible. L'Accord entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des instruments de ratification; il conservera sa validité aussi longtemps qu'il ne sera pas dénoncé sur un préavis de six mois. Dès la mise en vigueur du présent Accord, la Convention du 23 Septembre 1921 sur le trafic direct par chemin de fer entre la Pologne et la Roumanie cessera d'être valide.

EN FOI DE QUOI, les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent Accord et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Bucarest, le trente Octobre mil neuf cent vingt neuf.

L. S. (—) C. Mereuță L. S. (—) F. Moskwa

PROCÈS-VERBAL FINAL.

Procédant à la signature du présent Accord les Plénipotentiaires des deux Parties contractantes sont convenus de ce qui suit:

A) À l'article 1, alinéa (1).

Les dispositions des articles 8, 19, 20, 24, 25, 30, 31 R. E. alinéa 4 et de l'article 36 seront applicables aussi, s'il y a lieu hors de la ligne mentionnée dans l'article 1, al. 1; et celles des articles 9, al. 3, des articles 15, 16, 21, 26 et 27 à la gare frontière et sur la ligne entre elle et la frontière.

B) À l'article 1, alinéa (2).

a) Les autorités de chaque Partie contractante veilleront sur l'exécution de la présente Convention

niejsza była wykonywaną przez Zarządy kolejowe prywatne, biorące udział w komunikacji polsko-rumuńskiej.

Wymienione Zarządy mogą bezpośrednio dochodzić jeden u drugiego praw, przyznanych kolejom w umowie niniejszej.

b) Umowa niniejsza nie narusza w niczem praw obu Stron umawiających się, wpływających z dokumentów koncesyjnych, dotyczących kolei lokalnych, które uczestniczą w komunikacji niniejszej.

C. Do artykułu 3.

a) Komunikacja kolejowa przez przejścia graniczne, które mają być dopiero otwarte na podstawie artykułu 3 układu niniejszego, zostanie podjęta skoro tylko dla każdego z nich zawartą zostanie umowa dodatkowa, regulująca specjalne warunki miejscowe (patrz art. 7), lecz to nie może się przeciągnąć poza 1 października 1931, o ile chodzi o st. zdawczo-odbiorczą Sniatyn Załucze, a poza 1 stycznia 1930 r., o ile chodzi o stację Stefânești i Zaleszczyki i poza 1 lipca 1930 r. o ile chodzi o stację Kutry.

b) Rokowania, mające na celu zawarcie umów dodatkowych powinny się rozpocząć natychmiast po podpisaniu umowy niniejszej.

c) Ze względu na ustanowienie kolejowego przejścia granicznego Zaleszczyki — Stefânești konieczną jest odbudowa mostu na Dniestrze. W sprawie odbudowy wymienionego mostu obie Strony umawiające się zawrą osobny układ.

d) Do podjęcia ruchu między Kutami a Vijnița konieczną jest budowa mostu i odcinków kolejowych, w których to sprawach obie Strony porozumieją się, zawierając osobny układ.

e) Oprócz wymienionych w ustępie 1) art. 3 kolejowych przejść granicznych, będą mogły być w przyszłości otwierane inne przejścia graniczne stosownie do potrzeb ruchu na podstawie porozumienia się Stron umawiających się.

D. Do artykułu 10.

Obie Strony zgadzają się, że:

a) zwolnienie od danin publicznych nie odnosi się do opłat celnych (patrz jednak artykuł 19), monopolowych i inaych podatków spożywczych;

b) naruszeń przepisów policyjnych, celnych i podatkowych tudzież przepisów o zakazie lub ograniczeniu przywozu dla wywozu nie uważa się za czyny popełnione w wykonywaniu służby;

c) prawo azylu będzie udzielane według ogólnych zasad prawnych;

d) o wdrożeniu ścigania karnego przeciw pracownikowi, zajętemu na obszarze Państwa sąsiedniego należy bezzwłocznie zawiadamiać przełożoną władzę ściganego;

e) uregulowanie kwestji, która władza ma powziąć decyzję w sprawie wniosku o wydanie oskarżonego jego władzy pozostawia się każdej ze Stron umawiających się.

par les administrations ferroviaires privées, participant au trafic par chemin de fer entre la Pologne et la Roumanie.

Les administrations mentionnées peuvent revendiquer immédiatement l'une de l'autre les droits accordés aux chemins de fer par la présente Convention.

b) Le présent Accord n'affecte en rien les droits découlant en faveur des deux Parties contractantes des documents de concession concernant les chemins de fer locaux, participant au trafic en question.

C) A l'article 3.

a) Le trafic ferroviaire par les points frontières qui doivent être ouverts en vertu de l'article 3 du présent Accord sera entrepris aussitôt que pour chacun de ces points aura été conclu un arrangement additionnel réglant les conditions locales spéciales (voir l'article 7), ce qui ne doit pas s'étendre en ce qui concerne la gare de transmission Sniatyn-Załucze au-delà du 1-er Octobre 1931, pour les gares Stefânești et Zaleszczyki au-delà du 1-er Janvier 1930, et pour Kutry au delà 1-er Juillet 1930.

b) Les négociations visant la conclusion des arrangements additionnels doivent être commencées immédiatement après la signature du présent Accord.

c) Étant prévu comme points frontière Zaleszczyki-Stefânești il est nécessaire à reconstruire le pont sur le Dniestr. Pour la reconstruction de ce pont les deux Parties feront un arrangement spécial.

d) Pour l'établissement d'un trafic ferroviaire entre Kutry et Vijnița, la construction d'un pont et de lignes de chemin de fer est nécessaire, pour laquelle les deux Parties s'entendront par un arrangement spécial.

e) Outre les points frontière prévus à l'art. 3, alinéa (1), d'autres points frontière pourront être ouverts à l'avenir, après une entente entre les Gouvernements des deux Parties contractantes, conformément aux besoins de trafic.

D) A l'article 10.

Les deux Parties sont d'accord que:

a) la franchise des impositions publique ne s'étend pas sur les droits de douane (voir cependant l'art. 19), de monopole, ni sur les impôts grévant la consommation;

b) les infractions aux dispositions concernant les passeports, les formalités de douane et des impôts, ainsi que les prohibitions ou restrictions de l'importation ou de l'exportation ne seront jamais considérées comme commises en exercice de service;

c) le droit d'asile sera accordé conformément aux règles générales de la loi;

d) la poursuite en délit d'un fonctionnaire en service sur le territoire du pays limitrophe doit être immédiatement portée à la connaissance de son autorité supérieure;

e) le règlement de la question, laquelle des autorités devra prendre la décision relative à la demande et à la livraison de l'inculpé aux autorités nationales, reste réservé à chacune des Parties contractantes.

E. Do artykułu 16.

Postanowienia artykułu 16 będą miały zastosowanie w razie wykonywania robót około utrzymania mostów w tym celu, żeby roboty te mogły być wykonane na obcym terytorjum bez przeszkód. Materiał i potrzebne narzędzia dla tych robót będą mogły być przewożone przez granicę bez pobierania opłat celnych z zastrzeżeniem jednak, że wspomniane narzędzia będą zpowrotem przewiezione po ukończeniu robót. Przed rozpoczęciem robót urzędy nadzorujące granicę powinny być uprzedzone tak o dacie robót, jak i o materiałach i narzędziach, które mają być przewiezione przez granicę.

F. Do artykułu 19.

Oba Zarządy kolejowe dołożą starań, aby do przesyłek towarowych były dołączane dokumenty celne, które powinny być wręczone urzędowi celnemu Państwa sąsiedniego. O ile sprawa wspomnianych dokumentów nie będzie uregulowana inaczej przez Zarządy celne obu Stron umawiających się, należy do każdej przesyłki towarowej dołączać deklarację celną nadawcy w dwu egzemplarzach. Ponadto kolej dokonująca przewozu przez granicę państwową powinna po przybyciu każdego pociągu, w którego skład wchodzi co najmniej jeden wagon naładowany, wręczyć urzędowi celnemu wejściowemu dwa egzemplarze wykazu ładunkowego jak również dwa egzemplarze wykazu ładunkowego na każdy wagon, zawierający przesyłki drobnicowe.

Bagaż powinien być zgłoszony urzędowi celnemu przez wręczenie specjalnego wykazu zdawczego w dwóch egzemplarzach.

C. Do artykułu 36 i 38.

Zarządy kolejowe obu Stron umawiających się porozumieją się co do dokonywania wyrównywania salda z rozrachunków za pośrednictwem Centralnego Biura wyrównawczego w Brukseli zwanego B. C. C. i pozostającego pod zawiadywaniem Belgijskich Kolei Państwowych.

Sporządzono w Bukareszcie, trzydziestego października tysiąc dziewięćset dwudziestego dziewiętego.

L. S. (—) *C. Mereuță* L. S. (—) *F. Moskwa*

E) À l'article 16.

Les dispositions de l'article 16 sont applicables dans les cas d'exécution des travaux d'entretien des ponts afin que ces travaux puissent être effectués sans entrave sur le territoire voisin. Les matériaux et les instruments nécessaires à ces travaux pourront être transportés par la frontière en franchise de douane, sous réserve toutefois que lesdits instruments seront retransportés après l'accomplissement des travaux. Avant le commencement des travaux, doivent être prévenus les offices de contrôle de la frontière tant sur la date des travaux que sur les matériaux et instruments devant être portés par la frontière.

F) À l'article 19.

Les deux Administrations prendront soin à ce que les transports des marchandises soient accompagnés des documents de douane à transmettre à la douane du Pays limitrophe. Pour autant que la question de ces documents ne sera pas réglée autrement par les administrations de douane des deux Parties contractantes, tous les envois des marchandises doivent être accompagnés d'une déclaration de l'expéditeur, en deux exemplaires. En outre, le chemin de fer exécutant le transport à travers la frontière transmettra après l'arrivée de chaque train contenant au moins un wagon chargé, à la douane d'entrée, deux exemplaires d'un bordereau de transmission et une feuille de chargement et deux exemplaires pour chaque wagon contenant des envois par colis.

Les bagages seront avisés à la douane par la transmission de deux exemplaires d'un bordereau de transmission spécial.

G) aux articles 36 et 38.

Les Administrations ferroviaires des deux Parties contractantes s'entendront afin que le remboursement des soldes résultant des décomptes, puisse être opéré par l'entremise du Bureau Central de compensation de Bruxelles dénommé B. C. C. et géré par les chemins de fer de l'État Belge.

Fait à Bucarest, le trente Octobre mil neuf cent vingt neuf.

L. S. (—) *C. Mereuță* L. S. (—) *F. Moskwa*

Załącznik A.
do artykułu 5.**Wykaz mostów, przeciętych granicą państwową.**

Nr. porz.	S z l a k	Rzeka	Konstrukcja	Zarząd obowiązany do utrzymywania
1.	Zaleszczyki-Schit	Dniestr	—	rumuński *)
2.	Kuty-Vijnița	Czeremosz	—	polski
3.	Śniatyn Załucze - Grigore Ghica Vodă	Prut	—	polski

*) Po odbudowie przesł systemu Rot-Wagnera oba Zarządy kolejowe porozumieją się co do tego, który Zarząd będzie miał obowiązek utrzymywania całego mostu.

Annexe A.
à l'article 5.**Liste des ponts coupés par la ligne frontière.**

Nr. d'ordre	Tronçon	Cours d'eau	Construction	Administration chargée de l'entretien
1.	Zaleszczyki-Schit	Dniestr	—	roumaine *)
2.	Kuty-Vijnița	Czeremosz	—	polonaise
3.	Śniatyn - Załucze - Grig. Ghica Vodă	Prut	—	polonaise

*) Après la reconstruction des travées Rot-Wagner, les deux Administrations ferroviaires s'entendront sur la question à savoir quelle Administration sera chargée de l'entretien du pont entier.

Annexe B.

à l'art. 16.

Strona przednia.

Zaświadczenie Nr.
Legitimația Nr.

Ważne do 19..... r.
Valabilă până la

P.
D-1 (nazwisko) (Numele) (stanowisko służbowe) (Funcțiunea)

jest czynny służbowo w ruchu sąsiedzkim między Polską a Rumunją na szlaku(ach)
este în serviciul traficului între Polonia și România pe linia(ile)

..... i na stacji
și în stația

....., dnia 19..... r.
la

Pieczęć
urzędowa
Ștampila
serviciului

Urząd
Serviciul

.....
Podpis posiadacza.
Semnătura posesorului.

.....
Podpis urzędnika wystawiającego zaświadczenie.
Semnătura emitentului.

Strona odwrotna.

U W A G A!

Zaświadczenie należy zwrócić urzędowi, który je wydał,
gdy posiadacz nie jest już czynny w ruchu sąsiedzkim, a w każ-
dym razie po upływie terminu ważności zaświadczenia.

A V I Z.

Legitimația se va înapoia serviciului emitent de îndată ce
posesorul a încetat a face serviciu în traficul româno-polon, în
orice caz la expirarea valabilității legitimației.

U w a g a: Zaświadczenie należy sporządzić na brązowym kartonie.

F a Ț a

Culoarele naționale	Legitimația Nr.	
	Zaświadczenie	
	Valabilă până la	19.....
	Ważne do	
D-1	(Funcțiunea)	
P.	(stanowisko służbowe)	(Numele)
		(nazwisko)
este în serviciul traficului între România și Polonia pe linia(ile)		
jest czynny służbowo w ruchu sąsiedzkim między Rumunią a Polską na szlaku(ach)		
și în stația		
i na stații		
, la	19.....
	dnia	
Stampila serviciului.	Serviciul	
Pecet urzędowa.	Urząd	
Semnătura posesorului.		Semnătura emitentului.
Podpis posiadacza.		Podpis urzędnika wystawiającego zaświadczenie.

V e r s o .

A v i z .

Legitimația se va înapoia serviciului emitent de îndată ce posesorul a încetat a face serviciu în traficul româno-polon, în orice caz la expirarea valabilității legitimațiunei.

U w a g a !

Zaświadczenie należy zwrócić urzędowi, który je wydał, gdy posiadacz nie jest już czynny w ruchu sąsiedzkim, a w każdym razie po upływie terminu ważności zaświadczenia.

Legitimația se va confecționa din carton de culoare verde.

Annexe C.

à l'art. 17.

Strona przednia

Barwy państwowe		Dowód tożsamości Nr.	
		Legitimația Nr.	
Pieczęć urzędowa. Ștampila serviciului.		Ważny do 19..... r. Valabilă până la	
		P. D-l. (stanowisko służbowe) (nazwisko) (Funcțiunea) (Numele)	
Fotografia Fotografia		zamieszkały w domiciliat în	
		jest czynny służbowo jako are calitatea de	
Podpis posiadacza. Semnătura posesorului.		na stacji în stația	
	 , dnia 19..... r. la	
Pieczęć urzędowa. Ștampila serviciului.		Urząd Serviciul	
		Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości. Semnătura emitentului.	

Strona odwrotna

Data urodzenia Data nașterei Miejsce urodzenia Locul nașterei Wzrost Talia Włosy Părul Oczy Ochii Twarz Fața (obrazul) Szczególne oznaki Semne particulare	<p style="text-align: center;">UWAGA!</p> <p style="text-align: center;">Dowód tożsamości należy zwrócić urzędowi, który go wydał, gdy posiadacz nie ma już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości.</p> <p style="text-align: center;">A V I Z.</p> <p style="text-align: center;">Legitimația se va înapoia serviciului emitent de îndată ce posesorul a încetat a face serviciu în traficul româno-polon, în orice caz la expirarea valabilității legitimației.</p>
---	---

Uwaga: Dowód należy sporządzać na zielonym kartonie.

F a ța .

Calorile naționale

Legitimația Nr.
Dowód tożsamości Nr.

Valabilă până la 19.....
Ważny do

D-I
Pan
(Funcțiunea) (Numele)
(stanowisko służbowe) (nazwisko)

domiciliat în
zamieszkały w

are calitatea de
jest czynny służbowo jako

în stația
na stacji

....., la 19.....
dnia

Serviciul
Urząd

Semnătura posesorului.
Podpis posiadacza.

Ștampila serviciului.
Pieczęć urzędowa.

Fotografia
Fotografia

Ștampila serviciului.
Pieczęć urzędowa.

Semnătura emitentului.
Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości.

V e r s o .

Data nașterei
Data urodzenia

Locul nașterei
Miejsce urodzenia

Talia
Wzrost

Părul
Włosy

Ochii
Oczy

Fața (obrazul)
Twarz

Semne particulare
Szczególne oznaki

A V I Z .

Legitimația se va înapoia imediat serviciului emitent, de îndată ce posesorul legitimației a încetat de a mai avea domiciliul oficial în statul vecin, în orice caz la expirarea valabilității legitimației.

U W A G A !

Dowód tożsamości należy zwrócić urzędowi, który go wydał, gdy posiadacz nie ma już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości.

Observațiune: Legitimația se va confecționa din carton de culoare verde.

Annexe D.

à l'art. 17.

Strona przednia.

Barwy państwowe. Fotografia. Fotografia.	Pieczęć urzędowa. Ștampila serviciului.	Dowód tożsamości Nr. _____ Legitimația Nr. _____ Ważny do _____ 19 ____ r. Valabilă până la _____ Dla żony, syna, córki, służącego, służącej*) Pentru soția, fiul, fiica, servitor(i), servitoare(le)*)
		P. _____ D-lui (stanowisko służbowe) (nazwisko) (Funcțiunea) (Numele) czynnego służbowo, jako _____ care are calitatea de _____ na stacji _____ în stația _____ _____, dnia _____ 19 ____ r. la _____ Urząd _____ Serviciul _____
Podpis posiadacza Semnătura posesorului.		Pieczęć urzędowa. Ștampila serviciului.
*) Niepotrzebne wykreślić. *) Nepotrivirile se vor șterge.		Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości. Semnătura emitentului.

Strona odwrotna

Data urodzenia _____ Data nașterei _____ Miejsce urodzenia _____ Locul nașterei _____ Wzrost _____ Talia _____ Włosy _____ Părul _____ Oczy _____ Ochii _____ Twarz _____ Fața (obrazul) _____ Szczególne oznaki _____ Semne particulare _____ _____ Zamieszkały w _____ Domiciliat în _____	U W A G A I Dowód tożsamości należy zwrócić urzędowi, który go wydał, gdy pracownik, z którym posiadacz dowodu żyje we wspólnym gospodarstwie, nie ma już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie, lub gdy posiadacz dowodu przestanie z tym pracownikiem żyć we wspólnym gospodarstwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości. A V I Z. Legitimația se va înapoia imediat serviciului emitent de îndată ce funcționarul în serviciul căruia se află posesorul legitimației nu mai are domiciliul oficial în statul vecin și de îndată ce posesorul legitimației părăsește menajul, în orice caz la expirarea valabilității legitimației.
--	--

U w a g a. Dowód należy sporządzać na zielonym kartonie.

F a Ț a.

Culoarele naționale.

Ștampila serviciului.
Pecetea urzędowa.

Fotografia
Fotografja

Semnătura posesorului.
Podpis posiadacza.

*) Nepotrivirile se vor șterge.
*) Niepotrzebne wykreślić.

Ștampila serviciului.
Pecetea urzędowa.

Legitimația Nr.
Dowód tożsamości Nr.

Valabilă până la 19 ..
Ważny do

Pentru soția, fiul, fiica, servitor(i), servitoare(le)*)
Dla żony, syna, córki, służącego, służącej*)

.....

D-lui
Pana (Funcțiunea) (Numele)
(stanowisko służbowe) (nazwisko)

care are calitatea de
czynnego służbowo, jako

în stația
na stacji

....., la 19 ..
dnia

Serviciul
Urząd

Semnătura emitentului.
Podpis urzędnika wystawiającego dowód tożsamości.

V e r s o.

<p>Data nașterii</p> <p>Data urodzenia</p> <p>Locul nașterii</p> <p>Miejsce urodzenia</p> <p>Talia</p> <p>Wzrost</p> <p>Părul</p> <p>Włosy</p> <p>Ochii</p> <p>Oczy</p> <p>Fața (obrazul)</p> <p>Twarz</p> <p>Semne particulare</p> <p>Szczególne oznaki</p> <p>Domiciliat în</p> <p>Zamieszkały w</p>	<p style="text-align: center;">A V I Z.</p> <p>Legitimația se va înapoia imediat serviciului emitent de îndată ce funcționarul în serviciul căreia se află posesorul legitimației nu mai are domiciliul oficial în statul vecin și de îndată ce posesorul legitimației părăsește menajul, în orice caz la expirarea valabilității legitimației.</p> <p style="text-align: center;">U W A G A!</p> <p>Dowód tożsamości należy zwrócić urzędowi, który go wydał, gdy pracownik, z którym posiadacz dowodu żyje we wspólnym gospodarstwie, nie ma już służbowego miejsca zamieszkania w sąsiednim Państwie, lub gdy posiadacz dowodu przestanie z tym pracownikiem żyć we wspólnym gospodarstwie, a w każdym razie po upływie terminu ważności dowodu tożsamości.</p>
--	--

Observațiune: Legitimația se va confecționa din carton de culoare verde.

Zaznajomiwszy się z powyższym układem, protokółem końcowym i załącznikami, uznaliśmy je i uznajemy za słuszne zarówno w całości jak i każde z zawartych w nich postanowień; oświadczamy, że są one przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego, wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzone pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 3 grudnia 1930 roku.

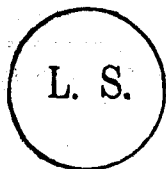
(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów:

(—) *J. Piłsudski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *August Zaleski*

Après avoir vu et examiné ledit Accord, Procès-Verbal Final et Annexes, Nous les avons approuvés et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'ils sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

En Foi de Quoi nous avons donné les Présentes, revêtues du Sceau de la République.

À Varsovie, le 3 Décembre 1930.

I. Mościcki

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres

J. Piłsudski

Le Ministre des Affaires Étrangères

August Zaleski

